

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos példát sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, július 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Szelle aranyzsive.
A románok passzivitása.
Magyar levél az angol táborból.
Bűnvizsgálat Szelle Józsefné és Kormos Adolf ellen.
Egy gúfáltó kanonokról.
Egyetemi ifjak párbaja.
Az aradi függetlenségi párt szervezkedése.
Betörő adósok.
Nagy visszaélések egy hidépítésnél.
Az aradi fémipar-iskola a makói kiállításán.
Pör a felhők miatt.
Harc a processzióval.
Ronitens községi jegyző.
Elcsesztett holttestek.
Az aradi szabó-kongresszus.
Tárca: Vakok. Irta: Tömörkény István.
Csarnok: Megtérés. Irta: Pintér Akos.

Szelle aranyzsive.

Arad, július 19.

Tolstoi halhatatlan, „A sötétség hatalma” című drámájának van egy jelenete, hol az anya kéri fiát, hogy a megfőtt csecsemőt, a kis angyalt szentelt földben hantolja el. A gyilkosságra unszolja fiát a bigott parasztasszony, de jóvá akarja tenni bűnét a szent cselekedet által. Szentelt földben pihenjen a kedves kis angyal.

Miért is jut ez eszembe, mikor a Szelleék jótékonyágáról olvasok?

Egész legendákat beszélnek erről a jótékonyágról. Az ember, ha hallgatja, nem tudja megérteni, hogy miként is

mondhatják az ily emberekről, hogy rosszszak. De hazug a világ...

Ha azután kérdik, hogy kikkel is tetek jót, hosszú szünet következik. Tegnap valahára választ kaptam: Sok szegény embert vittek színházba, holott más emberek mostanság oly büszkék...

De hát valljuk be: nem is oly könnyű jót tenni. A ki jótékonyásra rászorult, az bizony nem keresett menedéket Szelleéknél. Ha már meg lett volna a szívük hozzá, hiányzott az alkalom. Ebben ártatlanok is Szelleék, nem tehetnek róla, hogy bizalmat nem gerjesztettek a szegény embereken.

Jobb is így. Csak a jó emberek tessenek jót, csakis ők ismerjék az emberszeretet jótékony melegét. Rossz emberek ne kompromittálják a humanizmus tiszta lobogóját. Ha valami, úgy ez még visszariaszthatja a nemesszívűeket. Uzorásokat és vesztegetőket, kik felebarátaikat úgy szerették, hogy szerencsétlenné tették, el kell tiltani a nemes cselekedetektől. Nem szabad megengedni, hogy az emberszeretet tana és története meghamisítottassék.

De talán még sem mesebeszéd ez a jótékonyág? A színházi páholy, melyben szegény embereknek ingyen juttatták a művészet lélekemelő élvezetét, elég ékesen szól mellette. Nem kevésbé súlyosan esik a mérlegbe az a kosár édes szőlő is, melyet Kormosnak küldtek és mely „um zwei Uhr pünktlich eingetroffen.” Csak jó emberek küldenek szőlőt, olyanok, kik örömet lelnek abban, hogy va-

lakivel jót tehetnek. A páholy és a szőlő mellett van még egy harmadik momentum is, mely Szelleék ártatlan jó szíve mellett bizonyít: a visszatartott levelek. Mennyi kedély, mily szentimentalizmus! A szerető mennyasszony nem őrzi úgy drága kincsét: édes levélkékét, mint a hogy Szelleék őrizték e rongyokat, melyek felebaráti szeretetről szólnak. Más ember elégeti az ily leveleket, de Szelleék eltették örök emlékül.

És tündööm rajta, vajjon mit akartak Szelleék a levelekkel? Annak a Kormosnak a leveleivel, kinek Szelléné édes szőlőt küldött és kiről Szelle azt mondja: „nem türhetem, hogy gáncsolják.”

Ezt hozza rendbe Szelle az ő — mint ő maga mondja — „tulságos lelkiismeretével.”

A vesztegetők és uzorások között is vannak kategóriák. Először megvesztegetni, azután a vesztegetés bizonyítékát fenyegető fegyvernek tartani vissza, gonoszul viselkedni azzal szemben, ki veszélybe döntötte magát értük: az már ördögi, az a legvisszatartóbb, a mi létezhetik. Es ily emberek beszélnek jótékonyágról! Humanizmusról ne beszéljenek a jótékonyág Jackjai. Olyat érez az ember, mintha Jack a szeplőtlenségről vagy a szeméremről beszélne.

Es még Szelle kérde: „mondják meg, hogy kinek vétettem.” Megjő a napja, mikor majd részletesen beszámolunk azzal, hogy kinek mit vétett.

Önérettel mondjuk: *mi kezdtük ezt a hajszát.* Isten és emberek előtt elvállaljuk

TÁRCA.

Vakok.

Irta: Tömörkény István.

Vakságba különféle módon kerülnek az emberek. Van, aki úgy születik, van a kinek később üt ki a szemét, de meg annak idején az elültöltő fegyver is csinált vakságokat, ha már rozoga volt és erőse töltötték. Ott azután a trahoma, az is öli a szemeket. Továbbá aki meghalt, az is megvakul, legalább ritka az, aki halála után is nyitva tartja a szemét s néz velük, — mintha valakit várna maga után. Az ilyesmi féltős: mit néz, ha már elköltözött, s kit vár maga után? Ennélfogva szemehéját négykrajcárosokkal szokták leboritgatni ezeknek előtte. Nem is volt azoknak a négykrajcárosoknak semmi egyéb hasznuk.

Van azonban, akit másként talál a vaksors, már itten csakugyan a vak sors. Az ember például, aki itten szóban forog, már jó sokáig élte isten napos világát, mikor a fekete-ségbe jutott. Ez az ember katona volt, azután pedig, hogy onnan kiszabadult, tüzoltónak állt, meg is családodott. Ott még időket tölthetett volna, de nem volt kedve a foglalatosság-hoz, felköszönt és civilszolgálatra elment a színházhoz.

A színházak nagy épületek szoktak lenni s mint a hozzáértők mondják, rendszerint bizonyos formákban épülnek. Olyan különféle szép formák vannak ezeknek a színházaknak, mert nem gólya költötte az építömesterüket. Nevezetes tudomány is az övék, mindössze még csak az kellene hozzá, hogy olyan színházat tudjanak csinálni, a melyiknek a színpadán keresztül ne lenne. Ilyent még nem találtak föl (ugy lehet: nem is érnek rá, mert sok gondal él az ember), tehát a keresztül belekötötte magát ennek az embernek a szemébe és kivette belőlük a világot. Amugy megmaradt mind a két szeme a maga valóságában, csak éppen a világ maradt ki onnan, ami, bár testvérek között is legyen mondva, igen szomorú dolog.

Mikor így hirtelen elsötétül minden, — ami ezelőtt fényes volt, — mi marad más hátra annak, akinek élni kell, mert vannak kis családjai? Hát a verki. Nem híres szerző, nem híres kenyérkereset, de ha más nincs, ez is jó. Aki fuldoklik a vízben, — nyujtsák feléje bár a leghiresebb borotvát, abba is belekapkod. Sőt bizony úgy áll a dolog, hogy örülni kell, ha engedelmet kap a verkizésre. Mert sok a nyomorék ember, sok az elesett ember, s válogatni kell közülök az alkalmasabbat, akár csak mint mikor katonát soroznak. ennél az embernél tekintetbe vették, hogy a város szolgálatában is állott, továbbá,

hogy munkában érte a baj és a kultura előbb-vitele alkalmává oltotta ki a szeme világát a keresztül. Engedelmet kapott tehát arra, hogy hetenkint két délután, kedden és csütörtökön verklizhet a házak kapualjában, az udvarokon azt, amit akar. Nóták irányában eljese szabad kezét engedtek neki. Bár inkább nótákban volna tilalom s az időben nem. — gondolta az ember s hozzáfogott, hogy keresse ezt a kenyeret.

Nem nagy darab kenyér annyi bizonyos. De mégis valahogy el lehet vele kinlódni, különösen, hogy sok ismerőse van az embernek, kik szánják a sorsát és iránta segedelemmel vannak. Biz szomorú annak, aki azelőtt lovon katonáskodott, majd vágató tűzoltókocsikon ült, majd pedig színházi fényességek és finom kisasszonyok között rendezkedett a karosszékekkel, a gyertyatartókkal s minden ily fontos dolgokkal, — szomorú annak ily vakon botorkálni az utcákon, nagy fekete pápaszemmel a szemén, mert különben aki látja, el sem hinné, hogy vak. De apránként bele lehet ebbe szokni, valamely régi igazság szerint az akasztás kivételével minden más foglalkozás megszokható. — Sőt meg is hiznak benne az emberek. Aki ilyen vak verklis, mind kövér. Honnan van ez? Lehet hogy a szem a nézés munkája is segít fogyasztani a táplálékot, náluk pedig ez a munka elmaradt s így másfelé fordul a táplálék, — bár ez ismét

érte a felelősséget. Mi kezdtük, folytatjuk és számolunk majd érte!

Jót akarunk tenni és hasznosat ezzel a hajszával. Uldözni a rosszat, ugyancsak annyi mint gyakorolni a jót. Legyünk jószágosak a jókkal szemben és igazságosak a gonoszokkal szemben.

És egyszer a becsületes emberek fognak felülkerekedni egy hajszában. Üllő vagy kalapács. Vagy a becsületes emberek ütök agyon az uzsorásokat és vesztegetőket, vagy ezek teszik tönkre a jóra való embereket. *Egy veszedelmes ember pusztulása. sok ártatlan embernek a menekvése.* Most háboru folyik. *A sajtó független emberei nem adtak se váltót, se kötelezvényt a kezébe.* Megnyugvására szolgálhat a nagyközönségnek, hogy ezeket nem lehet se megvenni, se megvesztegetni.

Es abban a reményben vagyunk, hogy ennek a nemes, becsületes és önzetlen hajszának sokat fognak még köszönni az elnyomottak. Tisztább lesz majd a levegő. Akármint csaholnak az érdektársak, mi továbbra is *vezetünk és kitartunk.* Az igazság és a világosság velünk és a sötétség, az érdekhajászat és irigység ellenünk. Az igazság győzni fog.

POLITIKAI HIREK.

Választási mozgalmak. A *csongrádi* kerületben megindultak a választási mozgalmak. *Hegyi Antal* minden vasárnap gyűlést rendez, a néppárt érdekében, de még eddig nem lépett fel jelöltnek. Köztudomású azonban, hogy fel fog lépni független néppárti programmal. Az iparkamara tegnapi ülésén az iparosok elhatározták, hogy szabadelvű jelöltet léptetnek fel. Az a nézet van elterjedve, hogy a szabadelvűpárt eddig is csak ad hoc engedte át a kerületet a függetlenségi pártnak és hogy *Dienes Márton* nem ebben a kerületben, hanem *Szentesen* fog fellépni. Az iparosok és gazdák jelöltje *Szivák Imre* lesz, a kinek jelölését a néppárt tagjai közül is sokan rokonszenvvel fogadják.

Szatmárról írják: Az Ugron-párt *Csomas Imre* volt pártelnök vezetése mellett szervezkedik. Csomas a választók között ivet köröztet, melynek aláírói „hazafiúi becsület-érzelmükre és szavukra” fogadják, hogy az Ugron-párt jelöltjére szavaznak. Az ivnek eddig 368 aláírója van. A pártgyűlés folyó hó 20-ikára van kitűzve.

a doktorok dolga, amibe ne ártsuk bele magunkat.

Szóval az ember el van valahogy, legkivált a keddi és csütörtöki délutánokon. Más napokon dolga nincsen, otthon nem ülhet naphosszat fiatal erőben világtalanul, — hát elmegy hazulról. De hova mehet a vak? Nem mehet máshova csak a vakok társaságába, a templom elé. Ott ülnek sorban a vak kol-dusok, asszonyok, lányok, gyermekek és öregek. Néz le rájuk az ódon, mohos templom. Nyolc évszázada már, hogy itt áll egy helyben, sok szenvedő kuporgott azóta az oldalában, formájukban talán nem is változtak: a nyomoruság és a rongy alighanem mindig egyforma volt.

A vak ember ide került, itt talált egy azon sorsuakra, akikkel szót érthetett. Más azoknak a világa, akik a világból nem látnak semmit. Es haj, még közöttük is vannak kétfajta: boldogok és boldogtalanok. — Boldogok azok, akik valaha láttak, boldogtalanok azok, akik sohasem láttak, akik márt úgy születtek vakon, akik nem tudják, zöld-e az a kenyér vagy fekete, amit esznek, hogy milyen a föld a lábuk alatt s milyen föld van fent a magasban, hogy belőle víz esik? Akik édesanyjuk szemébe sohasem tekinthetnek s mégis akarnak élni, akarják mindazt, a mi a látó embernek megadatott. Vágyják és tudják akarni. (Nemrég a szőreghi országuton kóborogva. láttam egy gyermeket, amint az ár-

Segesvárról írják: Nagy-Küküllő vármegyében a képviselőjelölések már megtörténtek. Jelölték a segesvári kerületben *Melzer Vilmost*, a köhalmiban *Pildner Ferencet*, a medgyesiben *Oberth Károlyt*, szabadelvű programmal. A szent-ágotai kerületben *Eitel Adolf* nemzetiségi programmu jelölt ellen a szabadelvűpárt *Schuller* beszercei nyugalmazott árvaszéki elnököt lépteti fel.

A románok passzivitása.

Nagyseben, július 19.

A románok az idei választásoknál aligha fognak érvényesülhetni. Igen sokan óhajtnak az aktivitást, de a nép politikai iskolázatlansága miatt nem mernek az aktivitás terére lépni, mert kétségtelenül csak a biztos bukásnak tennek ki magukat. Az erdélyrézsi mandátumok birtokosai között nagy megnyugvást idézett elő az a hír, hogy a románok nemcsak ki nem lépnek az eddigi passzivitásból, hanem egyenesen hirlapi polemiákban s a néphez intézett nyilatkozatokban fogják a román nemzetiségű jelölteket megbélyegezni, a kik egyedül román eredetükre támaszkodva akarnak akár kormánypárti, akár pedig nemzetiségi programmal föllépni.

A magyar-láposi korteskedés fényes bizony-ságul szolgál arra, hogy a román nép politikai aléltsága mélyen gyökerező erkölcstelenséggel és romlottsággal párosul. — A román korifeusok ezt igen jól tudják mindenfelé s ép azért nem merik abbahagyni a passzivitást, mert aktivitásuk minden körülmények között a legtel-jesebb kudarccal végződnek.

A román nemzetiségi politikusok azt is mondják, hogy a passzivitás elhagyása és ennek kinyilatkoztatása már részükről jelentékeny engedmény volna a magyar állam és kormányzat részére, a mennyiben a passzivitás elhagyása a magyar állam jelenlegi integritásának, formájának elismerése lenne. És ez magyar részről viszonzszolgálatot követel; a románok ugyanis viszonzszolgálat fejében nem követelnek többet, mint hogy a magyar kormány jobb bánásmódban részesítse a román népet és szakítson a mult erőszakoskodó politikájával. E szakítást pozitív tényekkel és törvényhozási garanciákkal legyen köteles biztosítani a magyar kormány.

A románok első és legnagyobb sérelmének nem a nemzetiségi törvény végre nem hajtását, sem Erdélynek Magyarországgal való egyesíté-

ket ugrálta. Atugrotta, meg vissza, azután újból kezdte. Furcsa, esetlen volt a gyerek, téveteleg minden mozdulata. Jött aztán érte egy eladólány, kézen fogta s hazavitte, mondván, hogy a gyerek vak, soha életében sem látott. Lám, mégis kiszökött a falu végére árkot ugrálni.)

Társaságot keresve, a vak verklis a templom oldalához jutott s ott a mit keresett, meg is találta. Ott lehetett beszélgetni s különösen neki akadt hallgatósága. O sokról tudott beszélni, mert hiszen nem régen vakult meg, sokat látott. Milyen örömmel hallgatták azok, akik sohasem láttak semmit. Beszélt katonakoráról, a lovasatakról, azután a tűzoltóságról, a veres lángokról, amik az égig érnek. Amiknek ők neki mentek: csákánnyal verték agyon és eltaposták a ronda férget. Ha mély hangján szomorúan kondult egyet a város háza öreg harangja, jelentvén, hogy bajban van már megint a város, mert valahol tűz támadt, reszketve figyelt a verklis a vészkiált szavára, a patkók csattogására, a zajra, lármára és beszélt ádázan, haragosan, mérgesen a tűz ellen. Vagy pedig más esetben tárgyalt a színházról, az abban levő dolgokról és hogy mi mindennek történnék ottan. A királyok és királyfiak, akik a szinpadon vannak, továbbá az énekelések és sok nevetető történetek.

Hallgatták. Volt a vakon születettek között egy leány, de semmiképpen sem több huszesztendősnél, az figyelt a beszédre legjob-

sét tartják, hanem valósággal nemzeti katasztrófának tekintik *Hieronymi* ama rendeletét, a melylyel 1894-ben a román nemzeti pártot feloszlatta és erősen korlátozta a nemzetiség szerint való gyülekezési és politikálási jogot. E rendeletnek visszavonását azért is sürgetik, mert a szabad gyülekezési jog ismét alkalmat adna a románságnak, hogy nemzetiségi alapon politikailag szervezkedjék.

Hogy a kormánynak ez óhajításukat ne csak tudára adják — mint a *Telegraful Roman* ez évi március 20-iki számában írja — hanem teljesítésére alkalmat is szolgáltatassanak, abban állapodtak meg, hogy az évnegyedes megyei gyűlésekben mindenütt sürgetni fogják, a hol a román nemzeti párt hívekkéll rendelkezik, hogy a *Hieronymi-féle rendeleket helyez-zék hatályon kívül.* Ennek tulajdonítandó az a mozgolódás, a mely *Krassó-Szörény, Hunyad, Szeben és Brassó* vármegyék közgyűlésein e tavasz elején észlelhető volt. A románok igen jól tudják, hogy a miniszteri rendelet visszavonása érdekében inaugurált akciónak nem lesz semmi sikere, mégis állandóan előhozakodnak e témával, mert napirenden akarják tartani a román kérdést, hogy így e sérelemmel is hatásosabban indokolhassák a passzivitást. A vármegyékben örökösen panaszkodnak, hogy helyzetük olybá tűnjék föl, mintha annak oka és előidézői nem maguk a románok volnának, hanem a magyar zsarnokság taszította volna őket a tehetetlenség örvényébe. A vidéki magyarság nyakára is sok teher, baj és nyomoruság nehezedik s a románok a közigazgatási visszaélések leleplezésével és ostromozásával sokszor hangulatot keltenek maguk mellett. Azért a csendörök hatalmaskodásainak, a szolgabiráknak és községi jegyzők visszaéléseinek ostromozása egyik kedves témája a román megyei akció zászlóvivőinek.

A románok e zakatolása látszólag a román nemzeti párt létezését akarja dokumentálni, habár a cél nyilvánvaló módon csak az, hogy sokan észrevételessék magukat jövődöbeli terveik megvalósíthatása céljából.

A román politikai árnyalatoknak az ez idei választásokban való részvételéről szó sem lehet, mert a magyar kormány nemcsak az egyesektől tagadta meg az anyagi támogatást, de sőt a szabad választásokra utalva, a románok egyes vezetőit egyenesen lehetetlenné tette abban, hogy a nép jóhiszeműségével visszaélve,

ban, az mindig várta és leste, hogy mikor jön már újból. Ez a leány egyszer igen keservesen sirva fakadt. Mert azért, hogy nem lát a szemével, a szem az ilyesmire alkalmas. Térdre is vetette magát a leány és az mondta, hogy vegye el őt ez az ember, mert ő hozzá akar menni feleségül. Mert ha el nem veszi, ő meghal.

Nem tréfaság ez: valóságosan zokogott a leány, csak hullottak a könnyei és folyton azt sirta, hogy őt ez az ember mindenképpen elvegye.

Azok a vakok, a kik valaha láttak, megütődve hallgatták, mert a szemmel való életben lányok így nem szoktak beszélni. De hát mit tudhatta ez a világtalan, hogy mi a szokás azoknál, akik látták a napfényt? Nem tudhatott semmit, csak éppen érzett valamit, azt pedig kimondta.

E tett után a vakok közül szóltak többen a leányhoz. A figyelmébe idézték lehetségen kegyetlenül, hogy voltaképpen mit akar ő a világtalan? Honnan tudja ő, hogy mi az az ember? Miként kívánhat magának férjet az, aki soha férfit nem látott? De a lánynak nem ért a beszéd semmit, sebesen, tüzesen beszélt s egyre csak azt haitogatta, hogy vegye el őt feleségül az az ember. Az ember pedig hallván a dolgokat, szó nélkül távozott onnan.

Bizonyára érezhetett magában némi férfi büszkeséget, hogy ime, még vak korában is van, aki bele szeret. Egy másik vak, aki so-

a törvényhozás tanácstermébe juthassanak. A kulturális pénztárai üresek s a sikkasztások miatt megindított nagy takarítás még nem nyert befejezést; így Bukarestből az alkotmányos költségek fedezésére mit sem lehet várni. Dr. Ratiuék nyugodtan nyaralnak, az aradi románok pedig úgy tesznek, mintha titokban szervezkednének, noha jól tudják, hogy legnépszerűbb emberük is kudarcot vallott. Azok, a kik a passzivitás indokolásával foglalkoznak, már elérték azt, hogy a román publikum torkig van velük és politikájukkal. Az aktivitás szószólói olyan kaliberű emberek hírében állnak, hogy rájuk saját érdekeiket sem lehet bízni, nem hogy román nemzeti politikát vezessenek.

Tény az, hogy 1867 óta olyan politikai általános kavardás, sötétség és tájékozatlanság nem volt a románok között, mint épen manapság. Ennek oka a románok természetellenes felfogásában, politizálásában keresendő. A románok, ha akarnának is, ha meg volna is adva minden lehetőség a gyülekezésekre, még akkor sem tudnának érvényesülni a választásoknál. Elég lesz ennek bizonyosságul felemlitenünk, hogy a románság háromnegyed része azt se tudja, hogy képviselőválasztások lesznek s hogy azoknak mi a céljuk. A korifeusoknak tehát érdekükben is áll, hogy a román nép e fogyatkozásait a kényelmes passzivitás takarójával betakarják. A románok közül azok, a kik tudatában vannak polgári jogaiknak, választani fognak, mint mindenkor; azok pedig, a kik nincsenek tisztában a választói joggal, azok ugyanis pálinkáért szavaznak most is, mint mindenkor. Így hát a passzivitás fentartásának hangoztatása nevetséges humbug.

TÁVIRATOK.

Transzvál.

London, jul. 19. A Times-nak azt jelentik Pretóriából, hogy most kezdődik a téli hadműveletek harmadik fázisa, a mely állítólag nagy jelentőségű lesz.

Rablótámadás egy vonat ellen.

Jaroszláv, jul. 19. Tegnap Moszkvától hat versztnyire rablók támadtak meg egy tehervonatot. A vonat személyzete azonban a pályán dolgozó munkások segítségével visszaverte a támadást és egy rablót elfogott, a többi pedig az erdőbe menekült.

hasem látta. Hanem neki távoznia kellett onnan, mint feleséges és családos embernek, aki már messze esett az élet vidámságaitól. Hazament és elmondta otthon, hogy velem mi történt.

A templomoldalon pedig a többi vakok észre térítették a leányt, már amennyire lehetett. Az ilyen ösztönt, amely öntudatlan s ebben az esetben csakugyan vakon született, egészen kigyomlálni szóbeszéddel a szívből nem lehet. De mégis megértett annyit a leány, hogy annak az embernek már felesége van, meg kis családja vannak, oda hát ne is számítson, hogy az elvegye. Hát jól van, hát nem veszi el. De szeretnie szabad, azt nem tilthatja el senki, szabad rá gondolni és szabad látnia azt, akit szeret. A kezével és a fülével lát a világtalan. A leány azonban a kéznek semmi hasznát nem veheti.

Nem tapogathatja körül a lelke egyetlenét, haját nem simogathatja, sem az állán nem buzhatja végig az ujjait. Szerelme új életet csak abból kap, ha olykor a lépéseit hallgathatja, mikor az ember délutánoként a temblomba menvén, a vakok sora előtt elhalad. Lépései zaját megismeri száz közül — száz közül? — ez az közül! s ahogy kopog a tapogató botja, ahogy koppannak a sarkai, a leány ebben gyönyörködik.

Vak koldosleánynak a templomoldalon a földi szerelemből ennyi is elég.

Nagy visszaélések egy hidépítésnél

(Botrányos manipulációk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A szegedi közúti hid ezrekbe kerülő munkálatainál ma olyan botrány nyomára jött Bacó Andor városi mérnök, amely, ha ki nem tudódik, teljesen eredménytelenné teszi a régóta vajudó és tenger költségbe kerülő munkálatokat és Szeged városának óriási kárt okoz. — Nem kisebb dolog történt ezen fontos munkálat közben, minthogy néhány resicai német munkás lustaságából és könnyelműségéből az egész szögecselési műveletet meghamisították és csak látszólagos munkát végeztek ott, ahol a személybiztonság és pénzerdekek fontos kérdése van kockán.

Bacó mérnöknek feltűnt a napokban, hogy a szögecselési munkálatokat teljesítő resicai német lakatosok összeveszttek a magyar lakatosokkal, akiket ki akartak marni állásukból. Tizen vannak a németek és csak kettő a magyar. Ez utóbbiak nem nézheték azt a bűnös manipulációt, melylyel a német lakatosok megakarták károsítani úgy a várost, mint a resicai vállalkozó főnöküket. Azt tették ugyanis ezek, hogy a szögecselést csak látszólag végezték, de alapjában a mérnökség által kijelölt helyeken a régi, elkopott hasznavehetetlen szögeket hagyták a hid szerkezetében és vétkes könnyelműségüket akként palástolták, hogy a régi szögekről lealapálták a szürke festéket és az ujjak látszó szögek körüli részt vörösre festették és ezáltal elérték azt, hogy a régi szögeket nem lehetett megkülönböztetni az újaktól. Csakis olyan szakértői szemle állapíthatta meg ezt a büntetendő botrányt, aminővel Bacó mérnök utána nézett a dolognak.

A mérnök ugyanis, amikor nyomára jött a munkások turpisságának, észrevétlenül megközelítette a hid pillérein át, életveszélyes uton a munkásokat és ekkor látta, hogy a felelősségteljes munka helyett formálisan henyélnék és csak a fentebb jelzett manipulációval haladnak előre. A meglepett munkások ijedten vallották be, hogy a hid harmadik ívében tényleg hamis szögecselést végeztek, azt állították azonban, hogy a 18 nap óta tartó munkálat többi része kifogástalan.

Bacó mérnök azonban most már nem hitt a resicai munkásoknak, hanem maga nézte végig az egész szögecselést és megdöbbenve tapasztalta, hogy körülbelül 120 szögecselés közül csak hat volt jó, a többi mind hamis szögecselés volt. Bacó mérnök erről a botrányos felfedezésről nyomban értekezett mérnöktársával, valamint Fáber Rezső mérnökkel, a resicai gyár képviselőjével, aki elképedve hallgatta, hogy mire vetemedtek munkásai.

A mérnökök maguk elé idézve a munkásokat, kijelentették, hogy teljesen újra kezdik a hid szögecselését és ezt a munkát most már a lakatosok napszám nélkül tartoznak elvégezni. Azt is értésére adták a munkásoknak, hogy ha ezentul csak egy hamis szöveget is talál a mérnökség a hidban, a terhelt munkát nyomban elbocsátják s mivel ezek a resicai nyugdíj-egylet tagjai, nyugdíjuktól is elesnek.

Nagyon érdekes és figyelemreméltó Bacó Andor mérnöknek az a magyarázata, melylyel a fölfedezett botrány megtörténtének okát adja. A városi mérnökök ugyanis a munkálatnál nagy írásbeli munkákkal is terhelve vannak és nem gyakorolhatnak közvetlen felügyeletet a nap minden órájában a munkások fölött. Így történik aztán, hogy az ellenőrző szemlék idején kifogástalan pontossággal teljesítették a lakatosok munkájukat, de ha a mérnökök be-

vonultak az irodai munkákhoz, akkor vigan folyt a hamis szögecselés.

A mérnökök ebben az emberfölötti erőt kívánó munkában keservesen érezték annak a hiányát, hogy a város nem gondoskodott egy munkafelügyelőről, aki rögtön észrevette volna, hogy az olyan munkálatnál, ahol szögecsenként hetven krajcárt fizet a város és 13 ezer koronáról van szó, hogy garázdálkodnak a munkások.

Magyar levél az angol táborból.

(Egy hajóskapitány Transzválról.)

Arad, július 19.

A burok szabadságharcában vagy harminc magyar ember harcolt az angolok ellen. Az angolok táborában azonban csak elvétve akadt egy-egy magyar. Ezek között van Schubert magyar hajóskapitány is, a ki már régóta tagja a 2-ik számú angol önkéntes ezrednek, a mely De Wett ellen operál. A hajóskapitány a londoni Rothschild báró protekciójával elutazott Transzválba, hogy a háború végével üzleti dolgokat lebonyolítson. Miután látta, hogy a béke még sokáig késik, felcsapott katonának. A „Magyar Tengerpart” egy érdekes levelét közli, a melyet Nagy Imre hajóskapitánynak írt Fiuméba.

A levél így szól:

... Csapatunkat Fokvárosból Johannesburgba vitték vasuton. Tizenkét napig tartott az utazás, mert a sinek sok helyen fel voltak szaggatva, különösen minél jobban közeledtünk az ellenség felé. De Wett bur kommandáns vakmerő csinjei uton-utfélen láthatók voltak.

Bloemfonteintól kezdve a vonat csak nappal haladt. A mozdonyvezetők Dárius kinciséért sem mentek volna éjjel, mert féltek, hogy a vonat kisiklik, vagy a levegőbe röpül. Éjjel, illetőleg mikor beesteledett, megállapodtunk s ha közelben angol tábor vagy állomás volt, ott maradtunk.

Ha ilyen nem volt, akkor a sötétség beállta előtt őrséget állítottunk fel a vonat mentén s a vasuti kupékat nyergekkel, takarókkal s mindenféle holmival elbarrikádóztuk, teljes készenlétben töltöttük az éjszakát. Erre az elővigyázatra szükség volt, mert a burok mindenfelé portyáznak. Hébe-hóba váltottunk is pár lövést. Végre Johannesburgba érkeztünk.

A város teljesen el volt hagyatva, kivéve a katonai közegeket. Innét ezredünket Colville tábornokhoz rendelték, a ki hadosztályával a Johannesburg, Heidenburg, Greilingstad, Stranderon, Wolkrust, Charleston, Majuba, Lady-smith és Natal közti vonalat védi és onnét jobbra-balra az ellenséget a hegyek közé szorítani igyekszik.

A burok házeit mindenütt leromboljuk, farmjait elégetjük és barmaidat elhajtjuk. Ezredünk különösen De Wett és Delarey ellen csatázik. Nekünk, önkéntes ezredbelieknek, jó lovaink és könnyű fegyvereink vannak. A főcsapatok előtt mi lovagolunk 20—30-an, de nem egy csomóban, hanem körülbelül 50—100 lépésnyire egymástól legyező formában vagy vonalban.

Az ellenséget kicsaljuk rejtekéből, s a mikor a nehéz tüzelés megkezdődik, mi elvágatunk, a főcsapatok pedig elvégzik a munkát. Egy párszor mi is estünk kelepcébe és több érdekes kalandom is volt; majd egyszer elmondom.

Jelenleg táborban vagyunk a Vál folyón átvezető vasuti hid mellett, a mely acélból van építve, 3 ívet képez és 2 gránit-állványon nyugszik; hossza körülbelül 380 lépés. De Wett megesküdtött, hogy a hidat fel fogja robbantani s ezért erősen őrizzuk. Már többször támadást

intézték ellene, mindig éjjel, de tervük nem sikerült s jól elporoltuk őket.

Szeretném, ha a háborúnak vége lenne. A szegény ország el van pusztítva, s kereskedelem nem létezik. Azért pusztítunk el mindent, hogy se menhely, se eleség ne maradjon a burok számára.

Harc a processzióval.

(A véres körmenet.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 19.

Röviden már megemlékeztünk tegnapi lapunkban a spanyolországi véres zendülésről, melynek éle a papság ellen irányult.

A szaragosszai véres körmenetről a következő részletesebb tudósítás érkezett:

A szaragosszai események rendkívül komolyak voltak. A republikánusok és liberálisok felhívást tettek közzé, amelyben tiltakoztak a jubiláris körmenet ellen. Másrészt a katolikusok és különösen a karlisták elhatározták, hogy az erőszakra erőszakkal fognak felelni és ellátták magukat füttykössel és revolverrel.

Alighogy a körmenet elindult a székesegyházba, borzasztó lárma kezdődött.

Az antiklerikálisok azt kiáltották:

— Vesszenek a jezsuiták! vesszenek a papok!

Aztán a körmenetet közbetolt szekekkel kettévágták s erre borzasztó harc kezdődött. Az asszonyok a házakba menekültek. A menet élén haladó karlisták és papok folytonosan löttek és törrel és késsel jobbra-balra szurtak. Egy embert megöltek és nagyon sokat törsturással és revolverlövessel megsebesítettek.

A vörös kereszt-egyesületnek egész nap dolga volt.

Cavero karlista tábornok, aki számos szolgájától környékezve elkeseredetten harcolt, kezén két lött sebet és lábán egy szurt sebet kapott.

Ha a körmenet elérte volna a főteret, úgy borzasztó vérfürdő lett volna.

Itt a vásárbódások torlaszokat építettek és revolverrel fölfegyverkezve várták a körmenetet, amely azonban a Szent-Fülöp templomba menekült.

Az antiklerikálisok a templom ajtaját leöntötték petroliummal és megakarták gyújtani.

Az ostromlottak folytonosan lövöldöztek és sok embert megsebesítettek.

Végre sikerült a csendőröknek a rendet helyreállítani. A templomban tizenhárom fegyvert koboztak el.

A papok ábruhába öltözködve voltak kénytelenek elmenekülni. Egy pap a háztetőn át menekült el.

A tömeg ezután a kolostorhoz vonult, amelyeknek ajtóit meggyújtotta.

A kolostorok lakói meghúzták a vészharangot.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **Uj pályázó a szegedi színházra.** Janovics Jenő dr. a kolozsvári Nemzeti Színház volt művezető-igazgatója Szegeden járt és a színház elnyeréséért folyamodott. Miután eddig Makó Lajos volt a legkomolyabb pályázó, ő pedig valószínűleg Debrecenbe fog menni, dr. Janovics Jenő is a komoly pályázók között szerepel.

* **Relle Iván sajtópöre.** A pozsonyi színház kétklaci direktora sajtópört indított a Pozsonyban megjelenő „Nyugotmagyarországi Híradó” című lap ellen, azokért a támadó cikkekért, melyek a legutóbbi városi közgyűlés alkalmából a lapban megjelentek.

* **Színészet Uj-Aradon.** Az öreg Gáspár apóra ebben a kánikulai melegben Uj-Aradon bizony nem a legjobb napok járnak. *Rellék* nem minden bokorban teremnek és ha Gáspárék is az uj-aradi svábok nyelvén beszélnének mindenbizonyai több volna esti tíz korona bruttó bevételnél a kasszában. De Gáspárék nemzeti missziót teljesítenek, magyar előadásokat tartanak és fáradságos munkájukért csak küzdelem, tengődés a jutalmuk. Ha Aradról néha-néha egy-egy színpártló csapat át nem rándulna Uj-Aradra, akkor Gáspáréknak már rég bucsút kellett volna mondaniok. Pedig Gáspár Jenő színtársulata a legjobb társulat a kisebb direktorok társulatai között, egyes tagjai nagy színpadokon is működtek már és akárhánynak az aradi publikum is szívesen tapsolna az állandósított színházban. Csütörtökön a Gésákat adták, Aradról is többen rándultak át, és sok tapsal adóztak különösen Gáspár Málának, a ki Rolli Pollit adta igen kedvesen. Pap Erzsébet énekelte és énekszámával zajos sikert aratott. Ifj. Gáspár Jenő Vunchival kacagatta a publikumot. Várady József gyönyörű bariton hangjával érte el a sikert. Holnap, szombaton Várady József jutalomjátékaul a Csikókat fogják adni és Aradról is sokan fognak átrándulni ez alkalommal Uj-Aradra, mert Várady József ugyszólván a lelke a Gáspár színtársulatának és már Aradon is hire ment, hogy mily kellemes bariton hanggal rendelkezik. A jövő hét folyamán az aradi színtársulat tagjai közül ismét többen fognak fellépni. Vasárnap szintén érdekes estéje lesz az ujaradi színtársulatnak: *Kerekes Mihály* a székesfehérvári színtársulat tagja fog az Ördög mátkájában fellépni. Kerekes egyébként nemcsak a deszkákon szerzett magának jó hírnevet, hanem egyszersmind hivatott tollú író is. A népszínház színműpályázatain több darabját dicsérettel tüntették ki, az Elvesztett boldogság című darabja, pedig a kolozsvári és a székesfehérvári színpadokon arattak nagy sikert. Kerekes uj-aradi vendéglőlépte iránt Aradon is nagy érdeklődés mutatkozik.

Renitens községi jegyző.

(Följelentés a kovaszinczi jegyző ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19

Kovaszinc községben most folyik a tagosítás és hitelesítés művelete, melynek foganatosítása végett az urbéri bizottság a helyszínen megjelent és a gyakran komplikált műveletet teljesíti.

Ezen törvényes intézkedés teljesítése közben a kovaszinczi községi jegyző oly eljárást tanusított, mely nemcsak a törvényrendelettel bizottság nagy munkáját megakadályozta, hanem azonfelül is a kincstárnak tetemes kárt okozott.

A községi jegyző ezen törvénytörésére nagy felháborodást keltett és a megye alispánjának kellett közbelépnie, hogy a jegyző ezen eljárása kellő megtorlásban részesüljön.

A felháborító esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Kovaszinc községében és határában az urbéri bizottság e hó eleje óta foganatosítja a tagosítást és hitelesítést az érdekelt birtokosok jelenlétében. A tagosítást és hitelesítést eszközlik Schauer Miklós urbéri bizottsági elnök, Zubor Gyula törvényszéki bíró, Király Lajos és Török Lajos mérnökök.

Az eljárást olyképp eszközlik, hogy az urbéri bizottság elnöke a községi plajásnak kiadja az utasítást, hogy este rendelje ki az illető földbirtokosokat a másnap reggeli tárgyalásra a helyszínére. A községi plajás a sorra kerülő birtokosokat megidézi és másnap reggel az urbéri bizottság az összes érdekeltet vagy azok megbízottjaival a tárgyalást megejti.

Tegnap este is így történt. Schauer Miklós kiadta a község plajásának az utasítást a birtokosok kirendelésére. A községi plajás azonban kerekén megtagadta az utasítás teljesítését. Megtagadását azzal indokolta, hogy *Buftea* Miklós községi jegyző megtiltotta neki, hogy a törvényes bizottságtól bármely természetű utasítást elfogadjon.

A bizottság elnöke hivatkozott törvényben rejlő jogára és ismételten felszólította a községi közeget az utasítás teljesítésére.

A községi közeg azonban konokul megtagadta és ennek a megtagadásnak az volt a következménye, hogy a ma reggeli tárgyalásra az érdekelt birtokosok közül a helyszínén senki sem jelent meg, és így az urbéri bizottság fontos működésében megakadályoztatott.

Ezzel nemcsak az járt, hogy a bizottság nem működött, hanem a kincstárt is tetemes kárral sújtotta, amennyiben a bizottságnak és a szakértőknek járó költségek ennek a tétlenségnek dacára kiutalandók.

A bizottság elnöke rögtön jelentést tett Schill József megyei főjegyzőnél, a szabadságon levő alispán helyettesénél az esetről. A főjegyző rögtön telefon útján intézkedett és a községi jegyző ellen a megtorló eljárást fogantatba vette.

Buftea Miklós községi jegyző indokolatlan ellenszegülése méltó megbotránkozásra adott okot és bizva az alispán ősmert erélyében, megnyugvással várja az urbéri bizottság a kellő szigorú megtorlást.

Az aradi fémipar-iskola a makói kiállításon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az aradi fa- és fémipariskola már elkészítette azokat a tárgyakat, amelyeket a makói kiállításon fognak kiállítani. Az elkészített tárgyak, amelyek bizonyára csak növelni fogják az aradi szakiskola jó hírnevét, a fémipariskola nagy-köruti épületében láthatók.

Az aradi szakiskola műhelye gépipar és műlakatos munkákkal lesz képviselve, azonkívül az asztalos és lakatos-műhely állít ki szebbnél-szebb tárgyakat.

A gépipar legszebb munkája egy *eszterga*, melyet a II. és III-ad éves növendékek készítettek. Feltűnést keltők egy nyolc löerejű *lokomobil* alkatrészei, és négy nagy táblára elhelyezett szerszámok, mérők és csavarezközök. Ugyanebből a műhelyből került ki két szállóprás, egy kézi kerti szivattyú és egy satu.

A lakatos-műhelynél, amely egy praktikus szerkezetű-takarékűzhelyt állít ki, sokkal értékesebb és művésziesebb tárgyakkal van képviselve a műlakatos-osztály, melynek legszebb műalakja egy diszes paraván, amely *Jankó* tanár tervei szerint készült, természet után vésett platán-levelekkel és szita-hálával. Csinos dolgok még a műlakatosok készítette karos gyertyatartók, egy renaissance-stílusú dohányzóasztal és virág-állvány.

Az asztalos-műhely egy thea-asztalt, és egy almafa- virágokkal díszített tükröt, egy kulcs-tartó fali szekrényt és egy forgatható könyv-állványt állít ki.

Legnagyobb munka ebben a csoportban egy amerikai szerkezetű íróasztal és egy tölgyfából készült modern berendezésű természetes színre pácolt könyvszekrény, körisfa-betétekkel és egy csinos ékszer-kazetta, amely szintén *Jankó* tanár tervei szerint készült.

A kiállított munkáknak legkisebb alkatrészei is természetesen az aradi fa- és fémipariskola műhelyeiben készültek.

A munkák legnagyobb része már készen van, dacára annak, hogy a makói kiállítás megnyitását a miniszteri látogatás miatt a kitűzött időnél két héttel előbbre tették.

Az iskola nagy asztalos-műhelyében még két kiállítási tárgyon dolgoznak: egy vörös mohagóni fából készült dohány-szekrényen, a mely praktikus belső elrendezésével tűnik fel.

és egy fa-faragványos tükör kereten, amelyen minden egyes vésést a legutolsóig, egy 18 éves kis fiu csinált eredeti rajz után.

A kiállításra szánt tárgyakat, amelyek egy a munka kivitelével, mint a beléjük fektetett előkelő, diskrét izlésnél fogva a kiállításon kétségtelenül első helyet fognak elfoglalni, hétfőn szállítják el Makóra.

A kiállítás megnyitását *Nesnera Aladár* a fa- és fémipar iskola igazgatója is részt fog venni.

Az aradi függetlenségi párt szervekedése.

(A mai értekezlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Az aradi függetlenségi érzelmi polgárok egy része ma délután a közlegő képviselőválasztásokra való tekintettel, értekezletre gyűlt össze a Fritz-féle vendéglőben.

Ez volt első tevékenysége a szervezkedésben az aradi függetlenségi pártnak és konstátálhatjuk, hogy az első lépéssel nem érték el az annyiszor hangoztatott célt, hogy a pártot a lethargiából felverjék. Az egyenlenség és viszálykodás, ma sem szűnt meg, mint ahogy uralkodott akkor, mikor a párt-élet megszűnt az aradi függetlenségi polgárok között.

A pártszervezkedésre megindították két helyről is az akciót, s ha a különböző pártárgyalatok hívei nem fognak egy zászló alatt tömörülni, úgy ez csak azon körülménynek lesz tulajdonítható, hogy már a mozgalom megindításával is felújították a vezetők azon idők emlékeit, amikor a viszonyok éppen olyanok voltak, mint ma.

Bármennyire is igyekeztek a mai értekezleten felszólalók ezt az ellentétet szavakban és kölcsönösen egymás lábai elé fektetett frázisokkal némiképen elsimitani, a két cél felé haladás iránya mégis kivehető volt: az egyik frekvencia az aradi vezér népszerűségével indul a szervezés munkájába, a másik pedig a fővárosi központ támogatásával. Ha ezt a két irányt egyesíteni tudják, akkor talán remélhető lesz a függetlenségi pártban a béke, addig azonban nem.

Ilyen benyomást tettek ránk a mai értekezleten elhangzott beszédek. Magának az értekezletnek lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Az aradi függetlenségi párt tagjait előbb az egyik helyi lap hasábjain *Nagy Sándor dr.*, utóbb pedig — meghívók útján — *Müller Károly* ügyvéd hívták össze értekezletre. Az egyik meghívó a mai napra szól, a másik pedig *vasárnap délutánra*.

A mai értekezletet *Müller Károly* nyitotta meg. Köszönetet mondott a megjelenteknek, amiért az ő meghívására egybegyűltek s azután előterjesztette az értekezlet célját. Mindennek előtt elhárította magáról azt a gyanút, mintha azon körülmény, hogy az értekezletet éppen ő hívta össze, egyuttal azt is jelentené, hogy ő valami kiválóbb szerepet akar játszani, olyant, amelylyel a maga érdekét egyéni hiúságát akarná kielégíteni. Hivatkozik a függetlenség szolgálatában eltöltött évekre, amelyek alatt mindig mint közkatona harcolt a függetlenség eszméje érdekében. Ő most is azok között akar lenni, akik a mandátumot az arra érdemes embernek *nyújtják*, nem pedig azok között, akik azt kérni fogják.

Az első kérdés az, hogy ki legyen a vezető, azután pedig, hogy felvegyék-e a harcot a legközelebbi választások alkalmával. (Felkiáltások: *Igen!*) A mai értekezletnek az a célja,

hogy döntsön efelett, vajjon érdemes-e zászlót varratni és arra nevet írni? Ő úgy hiszi, hogy igen s ennél fogva indítványozza, hogy küldjenek ki a mai értekezletből egy bizottságot, amely előkészítse a közgyűlést, amelyen a vezetőket is megfogják választani.

Mittner József indítványára az értekezlet köszönetet mondott *Müllernek*, amiért a szervezés ügyét a kezébe vette. *Müller* a leghivatottabb arra, hogy az aradi függetlenségi pártot vezesse.

Tiszti Lajos indokolni akarja a függetlenségi párt egy részének azon eljárását, hogy vasárnapra külön értekezletet hívtak össze. Azt mondja, hogy annak célja elejétől fogva nem volt más, mint hogy azon is szentesítsék a mai ülésen hozott határozatokat. (Hát tudták előre, hogy *Müller* egy másik és pedig megelőző napra hív össze pártgyűlést? *A szerk.*) A maga és lapja *becsületszavát adja arra, hogy a vasárnapi gyűlésen sem fognak másféle határozatot hozni, csak olyat, amely megfelel a mai értekezlet intencióinak.* *Müller Károly* a leghivatottabb úgy politikai multjánál, mint tekintélyénél és népszerűségénél fogva arra, hogy a pártot vezesse s ő már most szeretné biztosítottat látni azt a megállapodást, hogy a párt elnöke *Müller Károly* legyen. A vasárnapi értekezlet összehívásánál más cél, vagy gondolat közbe nem játszott. Kéri, hogy a mai értekezlet dacára is tartsák meg a vasárnapra összehívott gyűlést, amelyre a budapesti központ is megígérte részvételét.

Nagy Sándor dr. beszédében védte magát azon gyanúsítás ellen, mintha ő akár a párt-egység megbontása céljából, akár személyi ellentétekből kifolyólag hívta volna össze az aradi függetlenségi párti lap hasábjain a vasárnapi értekezletet. Teljes lojalitással kijelenti, hogy az csak egy lépés akart lenni az életre ébredés útján, semmi egyéb, mert hiszen, aki nemcsak ilyen időben, de bármikor is a párt-egység megbontására igyekeznek, az nem függetlenségi ember. Abban a hitben tette azt, hogy bárki jogosított a mozgalom megindítására, aki tiszta, elvű függetlenségi. Hogy ezek után is megtartandónak tartja a vasárnapi értekezletet, azt indokolja azon körülmény, hogy az idő rendszerint előbb hivatott össze, s hogy annak meg nem tartása a független érzelmi polgárok nagy zömének megvetése volna. A vasárnapi értekezletre a *budapesti központ* is küld le képviselőt, sőt az sem lehetetlen, hogy maga az országos párt elnöke is részt vesz azon. De egyébként is furcsa színezetet adna a megindult mozgalomnak az, hogy ha a pártlap által kezdeményezett és összehitt gyűlést nem tartanák meg.

Kiss Ferenc javaslata alapján megalakították ezután a huszas bizottságot, amely a szervezés munkáját előkészíti. A bizottság tagjai a következők:

Müller Károly, *Barabás Béla dr.*, *Blaskovits Antal*, *Péterffy Antal*, *Mittner József*, *Meisztrovits János*, *Szalay Arnold dr.*, *Pollák Vilmos*, *Nagy Sándor dr.*, *Rothmüller Ferenc*, *Gavrillette Miklós*, *Tiszti Lajos*, *Péterffy Antal*, *Csámszki Lajos*, *Kiss Ferenc*, *Ludig István dr.*, *Wagner Károly*, *Bozsik György*, *Barthel János*, *Singer János dr.*, *Barca István*.

A bizottság elnökéül *Müller Károlyt* választották meg.

Végül még *Müller Károly* vázolta a szervezkedés munkáját s elhatározta, hogy első sorban az öt aradi kerületben alakítják meg a függetlenségi köröket.

A huszas-bizottság holnap este 8 órakor értekezletet tart a *Vadember*-hez címzett vendéglőben.

Betörő adósok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 19.

Vakmerő betörés tartja izgalomban *Hódos* község lakosait, a hol tegnap éjjel a község egyik leggazdagabb emberét kirabolták és halálra kirozták. — Az eset részletei a következők:

Banyák Antal és *Banyák József* adósai voltak az öreg *Márkai Ferencnek*, a ki, mióta a gazdálkodással fölhagyott, pénzének értékesítéséből él. A két *Banyák* testvér is nagyobb összeggel tartozott *Márkainak* s váltójuk a jövő hó elején lett volna esedékes. A gabona-termés nem ütött be valami jól s a két *Banyák* már előre sopánkodott, miből fizetik ki *Márkait*.

Vasárnap a korcsmában a két *Banyák* összejött *Tripole Ferenc*ccel és *Hajdu Imrével*, kik szintén tartoztak *Márkainak* és a visszafizetési idő közeledése sok gondot okozott nekik. A négy ember ekkor elhatározta, hogy kirabolják *Márkait* és elveszik tőle a váltókat és adósleveleket, remélve, hogy így megszabadulnak a tartozástól.

Tervüket e hó 17-én éjjel végre is hajtották. A négy ember bekormozott arccal behatolt *Márkai* lakásába, a hol az öreg ember egyedül aludt. Megkötözték és a váltók és a kötelezvények előadását követelték. Az öreg fölismerte a rablókat és *Banyákat* nevében szólítva, könyörgött, hogy ne bántásák. Erre *Hajdu Imre* odaszólt *Banyáknak*:

— Üsd agyon, mert a börtönbe juttat!

Erre *Banyák József* egy baltával fejbe csapta az öreget, ki eszméletét veszítette. — Ezután a rablók összeszedték a papirokat s miután azt hitték, hogy az öreg már nem él, eltávoztak.

Márkai később magához tért. Kivánszorogott a szobából és a cselédjét felköltötte, ki nek elmondta az esetet. Ez rögtön értesítette az előjáróságot. A négy betörőt a csendőrök elfogták. *Márkai* a halállal vívódik.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi szabó-kongresszus.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A magyarországi szabó-iparosok második országos nagy-gyűlésüket Aradon tartják meg augusztus hó 18 és 19-ik napjain. A kongresszus, amelyet az *aradi férfi- és női szabóiparosok szakcsoportja* rendez, az eddigi bejelentések szerint a következő tárgyak felett tanácskozik:

1. Jelentés az 1896. évi július hó 19-én Budapesten megtartott I. országos szabóiparos-gyűlésről.

2. Védekezés a tisztességtelen verseny ellen. Előadó: *Cserna Lajos* (Budapest.)

3. Az Ausztriában készített kész munkák behozatalának meggátolásáról. Előadó: *Weisz Károly* (Nagyvárad.)

4. Az önálló vámterület. Előadó: *Inokai Tóth Lajos* (Arad.)

5. Védekezés a rossz fizetőkkel szemben. Előadó: *Cserna Lajos*.

6. A női szabóság ügye általában. Előadó: *Szöll Nándor* és *Höffer Mihály* (Budapest.)

7. A hadsereg részére szállítandó ruhák készítése a kisiparosok elosztása. Előadó: *Szalkál József* (Szeged.)

8. Az 1884. évi ipartörvény 101. §-a 5. pontja módosítása iránti előterjesztés. Előadó: *Cserna Lajos*.

9. Az adó census leszállítása. Előadó: *Weisz Károly* (N.-Várad.)

10. A tanonc-ügy rendezése. Előadó: *Müller József* (H.-M.-Vásárhely).

11. Országos s.övetség megalakítása. Előadó: *Rosenberg N. Ferenc* (Arad.)

15. Indítványok.

A kongresszust a városháza nagytermében tartják meg s programja a következő:

A különböző vonatokkal érkező kongresszusi tagokat, a fogadó és elszállásoló bizottság, (melyeknek tagjai „Arad” feliratu szállagot fognak feltűzni.) fogják a vonatnál várva lakásaikra kísélni.

Augusztus hó 17-én este 7 órakor ismerkedési estély, a Vademberhez címzett vendéglőben.

Augusztus 18-án reggel fél 9 órakor kezdetét veszi a kongresszus a városháza termében és tart déli 12 óráig. Délután 2 órakor a kongresszus tagjai megkoszorúzzák a 13 vértanú szobrát, délután 3 órakor folytatása a kongresszusnak, este társas vacsora.

Augusztus 19-én reggel folytatják a kongresszust, délután az 1848—49. ereklye múzeumnak a megtekintése.

Kongresszus után társas kirándulás *Ma-kóra* az ipar- és gazdasági kiállítás megtekintésére.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombat este a Mirtl-féle vendéglőben rendszeres heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

Egy gseftelő kanonokról.

Huszár Károly halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 19.

Székesfehérvárról jön a távirati értesítés, hogy *Huszár Károly* székesfehérvári kanonok ma hosszas betegség után meghalt. *Huszár Károly* nagyképzetségű, tudományos férfi volt, ki nemcsak az egyházi, hanem a társadalmi tudomány terén is hangzatos névre tett szert.

A kanonok azonban néhány évvel ezelőtt az ecclesia militans tagjává szegődött, ki elhagyta a tudomány nemesítő csarnokát és kilépett az utcára, a politikai küzdelem terére, ahol buzdulva a néppárti papok példáján, megszegte szent hivatását és később beszenyezte a főpapi reverendát.

A szerencsétlen egyházi megfélekedezett nemes lelkészi hivatásáról, belé sodortatta magát az anyagi üzemekbe és ahelyett, hogy a szent tanokba merült volna, a nyerészkedéseket hajszolta, különböző vállalatokba és spekulációkba keveredett, melyek aztán szomorúan végződtek és őt a vagyoni és erkölcsi romlásba döntötték.

A káptalannak ő volt vagyoni kezelője és abbeli működésében tört le. A káptalan vagyona csakhamar elvesztette külön vagyoni jellegét. A kanonok privát vagyona elegyedett a káptalani vagyonnal és annak az összezavarásnak az lett a vége, hogy *25 ezer koronával nem tudott a káptalannak beszámolni.*

Ennek a hülsen vagyoni kezelésnek azután per lett a következménye. Egyik per követte a másikat, végrehajtás, árverés következett utána és a kanonoknak több százezer koronára rugó vagyona széjjel foszlott.

Az utolsó napokban a félegyházi gazdasági bank segítségére sietett a szorult helyzetbe került kanonoknak és már kilátás volt arra, hogy a bank kifizeti az összes tartozásokat olyképp, hogy a kanonoknak kedvező hitelt fog nyújtani. Az ügy finanszírozása most lett volna nyélbe ütve, azonban a kanonoknak közbejött halála ezt megghusította. Most már újra kerül a főpap minden vagyona és ez intő példává fog szolgálhatni mindazon papoknak és lelkészeknek, kik eredeti szent hivatásuk teljesítése he-

lyett, félrevezetve a néppártiak csábító szavától, kilépnek a mindennapi élet veszélyébe, küzdelmébe.

Huszár Károly 77 éves és 1888. óta kanonok. Irodalmi munkássága nagyon kiterjedt. Körülbelül 59 művet adott ki. Legutolsó kiad-mánya: „A szociál-demokrácia céljai és a liberális eszmék” című könyve.

Gyomorbaja már huzamosabb idő óta kinozta. Halálát azonban a vagyoni romlása siet-tette.

Bűnvizsgálat Szelle Józsefné és Kormos Adolf ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Megirtuk tegnapi számunkban, hogy a Kormos-Szelle ügyében ma lesz a döntés, mely kihatással lesz az érdekes bűnpör további fejleményeire. A döntés ma meg is történt és hisszük, hogy megnyugtatólag fog hatni a közvéleményre.

Ribiczey Ferenc helyettes vizsgálóbíró, aki a vizsgálatot temérdek elfoglaltsága mellett is nagy buzgalommal vezeti, ma este olyan végzést hozott, melylyel a vizsgálatot *Kormos Adolf* kuriai bírósága és *Szelle Józsefné Fischer Margit* ellen elrendeli, még pedig *Meszlényi Antal* dr. ügyész indítványától eltérőleg *Kormos Adolf* ellen a btkv. 465 §-ába ütköző megvesztegetés vétsége miatt, *Szelle Józsefné* ellen pedig az ügyész indítványához képest a 470. §. második bekezdésébe ütköző megvesztegetés büntette miatt.

Eleinte ugyan az a hír tartotta magát bírói és ügyvédi körökben, hogy *Ribiczey* nem fogja elrendelni a vizsgálatot, s erre az esetre *Meszlényi* ügyésznek az a szigorú utasítása volt, hogy a végzést felebbezzesse meg a legvégső fórumig. *Ribiczey* legközelebb megfogja kezdeni a kihallgatásokat. Így kihallgatja majd *Kormos Adolf*ot, *Martos Ferenc*et, *Martos Ferenc*nét, *Grecsák Károly* kuriai bírót, *Szelle Józsefné* és *Szelle Józsefné*.

Szelle ellen a csalárd bukás büntette miatt indított vizsgálat is serényen folyik. *Bedő Arpád* dr. rendőrtisztviselő, aki a vizsgálatot vezeti, legközelebb befejezi és az iratokat át fogja tenni az ügyész-séghez.

A megvesztegetés büntette miatt *Szelle Józsefné* ellen indított vizsgálat igazolja, hogy *Szelle Józsefné* nem évült el a büntett és ő reá is ki lehet szabni a büntetést, a mennyiben a vizsgálat bűnösségét kiderítené.

Ezzel a *Szellepár* bűnlajstroma egy újabb számmal gazdagodott. *Szelle Józsefné* annyira el van látva bűnügyi feljelentésekkel, hogy azokat össze se lehetne írni egy nap alatt.

Érdekesnek tartjuk annak az esetnek a megemlékezését, mikor *Szelle Józsefné* a *Sonnenfeld* és *Bing* csődben viselt tömeggondnoki állásától elmozdították, és helyette *Szathmáry Béla* dr. ügyvédet neveztek ki tömeggondnokul. A *Sonnenfeld* és *Bing* csődben a törvényszéken elétkvő s most már *Kormos*-ügyhöz csatolt aktáiból vesszük a következő érdekes epizódot:

Szelle Józsefné 1896. évi szeptember havában mozdították el a tömeggondnoki állásától. Helyébe *Szathmáry Béla* dr. t. neveztek ki. A csődbíróság utasította az új tömeggondnokot, hogy menjen el *Szelle Józsefné*hez és vegye át tőle a csődvagyonhoz tartozó értékpapírokat és a csőd aktáit. *Szathmáry* el is ment, de *Szelle* megtagadta az iratok átadását. Erre *Szathmáry* előterjesztést tett a csődbíróságnak, hogy a csődbiztos útján vegyék el tőle az iratokat. — Ezt a bíróság el is rendelte. Végzésileg utasi-

tották *Szelle Józsefné*et, hogy jelenjen meg a csődbiztos előtt. A legelső idézést nem ő neki, hanem valami irnokának kézbesítették. *Szelle* természetesen nem jelent meg. A második idézést *Szelle Józsefné* sajátkezéhez akarták kézbesíteni. Az idézést azonban visszajelentették avval a megjegyzéssel, hogy *Szelle* nem lakik Aradon. Azt beszélték, hogy a kézbesítő, aki rettegett az akkor hatalmas tetőpontján álló *Szelle Józsefné*től, nem mert bemenni a házába. — Harmadszor is megidézték, de ekkor sem jelent meg *Szelle*. Ekkor a törvényszék végrehajtás útján akarta az iratokat elvenni tőle. *Szathmáry* ekkor újabb előterjesztést tett, hogy a végrehajtás mellőzésével kriminális uton vegyék el az iratokat *Szelle Józsefné*től. Ebből az előterjesztésből közöljük a következő részt:

Szathmáry nem tartja a végrehajtást foganatosíthatónak, mert azt jogtalannak és célszerűtlennek vélte, és erélyes intézkedést tart szükségesnek, mert csak az vezet célhoz *Szelle Józsefné*vel szemben. Ez az erélyes eszköz: tegyen a csődbíróság hivatalból feljelentést a büntető törvényszéknél. A volt csődtömeggondnok ugyanis a tömeg kezelésével rászolgált arra, hogy elmozdittassák, mert a kezéhez befolyt csődpénzeket sem gyümölcsözőleg el nem helyezte, sem bírói felbivás, elmozdítás és felső bírósági elmarasztalás dacára bírói letétbe nem helyezte, a kezében levő értékpapírok átadását megtagadja, békés átvételüket megghusítja s ily módon nemcsak a csőd folytatását hátráltatja, hanem a tömeget perbeli mulasztásokkal esetleg óriási károsodásoknak is kiteszi. Tudva van *Szelle Józsefné*ről, hogy egy bejelentett 7000 forintos ügyvédi követelésnek, a mely az első osztályba semmi szín alatt nem sorozható, az első osztályba sorozása ellen kifogást nem tett, sőt azt a törvény mellőzésével, a csődválasztmány beleegyezése és a csődbiztos jóváhagyása nélkül ki is fizette és ily módon a másodosztályú követeléseket több ezer forinttal megkárosította. Böven elég jogalap van hivatalból kriminális indítani. Erre annál inkább szükség van, mert az egyetlen mód a volt tömeggondnok konoksága miatt megghusult és mert a polgári végrehajtás itt célra nem vezet. Mindezeknél fogva az új tömeggondnok a csődbíróságnál azon kérelmet terjesztette elő, hogy a csődbíróság *Szelle Józsefné* ellen hivatalból kriminális följelentést tegyen.

Egyetemi ifjak párbaja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 19.

A múlt félév nagy mozgalmi után, már-már úgy látszott, hogy ismét helyre áll az egyetemen a nyugalom, hogy az egyetemi ifjak csakhamar annak tudatára fognak ébredni, hogy az egyetemi polgárság jussot ad a szorgalmas tanulásra és kiképzetésre, nem pedig a léhaságokra.

Az egyetemen előfordult kinos incidens azonban ismét csak azt bizonyítja, hogy még mindig a vivóteremben találkoznak az ifjak és nem az egyetemi tantermekben komoly tanulmányok folytatására.

Az ugynevezett lovagias afférről fővárosi tudósítónk a következő sürgönyt küldi:

Az egyetemi körnek alelnöke volt *Hamvay Odön* bölcsészhallgató, ki ezen tisztségéről azonban a mozgalmi időben lemondott. Megesett, hogy *Hamvay* egy privát levelét az egyetemi kör levélpapírján írta. Az illető azonban, akihez ez a magánlevél intézve volt, a levelet nem fogadta el és így került ez a levél vissza a borítékra kitüntetett egyetemi kör hivatalos helyiségébe.

A kör elnöke Hentz Károly a levelet átvette és azt a meggyőződést szerezte, hogy Hamvay Ödön a kör hivatalos papirosát privát levelezésre használta és ez által a kör tekintélyét megsértette.

Hamvay Ödön elment a kör helyiségébe és visszakérte a levelet. Ebből szövegkeletkezett Hamvay és a kör ott levő tagjai között ugyanarra, hogy Hentz Károly elnök, továbbá Kecskeméti Győző, Botha Szilárd, Nagy József, Gyüre István és Mamusicz Tivadar körtagok a rajtok ejtett sértések miatt provokálták mindannyian Hamvay Ödönt.

Párbajbírótság elé került a dolog, mely Küller Gyula főhadnagy elnöklése alatt azt határozta, hogy Hamvaynak párbajt kell vívnia Hentz Károly elnökkel és a többi sértettek közül egygyel kisorsolás szerint.

Ma volt a budapesti Arlow-féle vívóteremben Hamvay Ödön és Kecskeméti Győző között a kardpárbaj. Kecskeméti a „Rajta” jelszóra hevesen neki rontott Hamvaynak és kardjával Hamvay orrát ketté hasította.

A másik párbaj Hamvay és Hentz között csak későbbben fog megtörténni.

Igy szórakoznak ifjaink az egyetemen. Nem csoda, hogy ha majd az életbe kijönnek, jobban ismerik a párbaj-kodexet, mint a Corpus jurist.

HIREK.

Elcserélt holttestek.

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától —

Budapest, július 19.

Azt szokták mondani, hogy oda lenn már ugyis minden mindegy. Bizonyára igaz ez, de csak a halottaknak szól, mert az élőknek nem mindegy, hogy szeretett halottaikat siraják-e, vagy egy idegent.

És hogy ez így van, bizonyítja a következő érdekes eset:

Spítál József szabó felesége a klinikán leánygyermeket szült. A kis ártatlan nyolc napos korában meghalt és a holttestet kivitték a törvényszéki boncoló intézetbe. Ugyanakkor hozták ki a Pannonia főpincérének B. Károlynak két hetes kis fiát holtan. A két gyermeket aztán a hó 12-én annak rendje és módja szerint eltemették. Mindkét szülő elsíratta a maga kis halottját s aztán átvették a temető-őrtől a halottit, illetve temetési bizonyítványt, a mely a sir helyéről tanuskodik.

Ekkor vették észre, hogy ők idegen halottat sirattak el, mert a két holttestet tévedésből elcserélték s a katolikus leánygyermek holttestemé felé egyszerű sírfát tett a fiát sirató református főpincér, míg a kis fiu sírja felett kereszt állott hirdelve a református Spítál Piroska holttestét.

A két szülő természetesen nem nyugodott bele a cserébe és a holttestek exhumálását kérte.

Ez végre tegnap meg is történt hosszas utánjárás után. A két kis holttestet kivitték sírjukból, a mikor is konstataáltak, hogy a szülők előadása megfelel a tényeknek.

A két gyermeket most már az őket illető sirba temették el s a szülők újból megsíratták őket.

Természetes, hogy az ilyen bonyodalmas temetkezés sok mende-mondára adott okot a jözsefvárosi vénasszonyok között, a kik badozás mesékkel feltárlva híresztelik mindenfelé az esetet, a melyből különben maga a temető igazgatósága sem tehet, mert a két kis holttestet könnyű volt felcserélni.

— Károly Ferenc főherceg a Hortobágyon. Károly Ferenc főherceg, Ottó főherceg fia, aki a napokban Wenkheim gróf vendége volt és részt vett a Wenkheimék békésmegyei birtokán tartott aratási ünnepélyén, ma hajnalban Debrecenből kiment a Hortobágyra Debrecen város híres ötösfogatán. A fiatal főherceg Degenfeld főispán hortobágyi csárdájában megébredt.

— Uj miniszteri tanácsosok. Hivatalos lap mai száma közli a következő királyi kéziratot:

Magyar földmivelésügyi miniszterem előterjesztésére dr. Szinnyei-Merse József és Ottlik Iván osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Ischben, 1901. július 10-én.

Ferenc József, s. k.

Darányi Ignác, s. k.

— A vásárhelyi főispán ügye. A vásárhelyi főispán ügyében szenzációs fordulat állott be. Garzó Imre ugyanis a „Magyar Szó”-ban egy nyilatkozatot tesz közzé, amelyben azt állítja, hogy Thorockay Viktor báró levelei egytől-egyik arról tanuskodnak, hogy szüntelenül vállalatok alapítását hajszolta, anélkül, hogy egyet elért volna, emellett pénzt és több ezer forintnyi váltókölcsonöket sürgetett és egy harmadik levelében nyíltan kifejti, hogy milyen spekulációval foglalta el a főispáni állást, mely hitelképességét nagyban emelte.

— Aradon át Balkánra. Szép tanulmányutató fognak ez évben is tenni a budapesti polg. isk. tanárképző III. éves hallgatói, akik közül a természettudományokat hallgatók Fiumébe, Velencébe, onnan Krajnán át Bécsbe mennek dr. Bángel Jenő, a kiváló zoologus, s dr. Kovács János jeles fizikus vezetése alatt. A történettudományokat hallgatók pedig Aradon és Aldunán át Konstantinápolyba mennek, a honnan hajón Rodostóba Szalonikibe, majd a híres Athenaebe térnek, a hol napokat töltenek történeti emlékek tanulmányozásával. Onnan ismét hajón folytatják utjukat s a szép Korfu-sziget érintésével a Dalmát parokhoz jutnak, a hol több helyt fognak kikötni. Kattaróból át-rándulnak a közeli Cettinjébe, melynek gyönyörű fekvése megérdemli ezt. A ránk nézve oly kiváló politikai jelentőséggel bíró Dalmát partok érintésével Fiumében magyar földre lép a társaság. A valóban szép és komplikált utat 18 hallgató teszi meg, a kik közt két aradi is van, továbbá dr. Hersmann Antal ethnografus és tanár, Lovcsányi Gyula, a szak dekanja, történész, dr. Vámbéri Armin, a híres nyelvész-tanár, dr. Kiss Aron kir. tanácsos tanár.

— Kivágják a Baross-park fáját. A Baross-park nemsokára elveszti legszebb díszét: azt a nagy tölgyfát, melynek helyére a Darányi-szobrot akarja helyezni a város képviselőtestületének egy problematikus többsége. Nehány napig él már csak a gyönyörű terebélyes tölgy és akkor a vandál fejsze csapásai alatt ki fog dőlni. A belügyminiszter sem lehet nagy barátja az élőfáknak mert ma érkezett leiratában helyben hagyta a legutolsó közgyűlésnek azt a határozatát, hogy a Darányi János-szobrot a Baross-park legszebb fájának helyére állítják.

— Nagy tűz Erőmhályfalván. A biharmegyei Erőmhályfalván tegnap délelőtt nagy tűz ütött ki. A tűz hét közvetlen egymás mellett levő házat hamvasztott el melléképületeivel együtt. A mentés munkálataiban az egész község lakossága részt vett. Szerencsére nagyobb szél nem volt, különben beláthatatlan veszedelem származhatott volna. A lokalizálás is nehezen sikerült. Tegnap éppen Erőmhályfalván volt Bóthy László dr. főispán is s a szolgabírói hivatalban tartott vizsgálatot, mikor a tűzjárma kitört. A főispán azonnal felfüggesztette a vizsgálatot s a hivatalnokokkal együtt a tűz színhelyére sietett, hol egész a tűzvész teljes elfojtásáig részt vett a mentési munkákban. A házak nagyrésze biztosítva volt.

— Kabinetfőnök és felelős miniszter. A berlini polgármester-kérdés alkalmából a „Frank-

furter Zeitung” rámutat arra a körülményre, hogy a német császár tulajdonképpen közvetlenül csak három kabinetfőnökével, a polgári, katonai és tengerészeti kabinetfőnökökkel érintkezik, ezek neki csaknem mindennap referálnak, rá nagy befolyást gyakorolnak és innen van, hogy a császár gyakran, mint a berlini polgármester-kérdésben is, az illető reszort-miniszter javaslatára ellenére dönt. A tulajdonképeni felelős miniszterek csak írásbelileg érintkeznek a császárral és igen ritkán fogadtatnak. Megesik, hogy egy-egy miniszter félévénél csak egyszer idéztetik kihallgatásra, illetve referálásra. Ezt a viszonyt továbbra nem lehet fenntartani és a nevezett lap figyelmeztet arra, hogy a 20-ik század elején olyan kabineturalom van Poroszországban, mint a milyen a 19-ik század elején volt, amikor a leg-szomorubb események zavarták meg az uralkodó és nép közti viszonyt.

— A khedive utazása. Konstantinápolyból jelentik, hogy a khedive onnan tegnap a keleti expresszvonattal elutazott. A khedive se-hogy sincs megelégedve a szultánnál tett látogatásának eredményével és különösen bántja az a feltűnő hidegség, a melylyel a Yildizkioszokban fogadták. A khedive legközelebb valamely ausztriai fürdőhelyet fog fölkeresni.

— A szenzációk városa. Ilyen cím alatt a H-k érdekes elmélkedést közöl Arad városáról. Az említett cikkekcske így hangzik:

Bizonyára Aradaszenzációk városa. Hiszen innen indult el világutjára a Kriványok és Bácsok és társaiknak hírneve, valamint itt született a leg-újabb szenzáció, mely a bajba jutott kuriai híro-nak és a felbujtó hitespárnak oly nagy szégyent hozott . . . De nem erről a . . . hol kényes, hol kinos ügyről beszélünk most, hanem egy kis remiszenciát irunk le, mely az aradi állapotokat rendkívül jellemzi.

Még tíz-tizenkét év előtt sehol sem érezte magát oly jól a vidéki színész, mint Aradon. Debrecen nekik rideg, Nagyvárad nagyzó, Szeged koldus város volt, csak Aradról, óh! a fényes, gazdag, vendégszerető és vidám Aradról nyilatkoztak ők rajongó szeretettel és boldogan! Dáridó minden éjszaka, zsufolt ház minden este, meghívók a nap minden órájában, gyűjtések, ajándékok a jutalomjátékokra! Mindenki kacag, csak a hegedű sir, az öngyilkos pisztolyának dördülését ellenbenben elnyomja ezer meg ezer pezsgő-palack durrogása! Szerelmes levelek az amorózóknak, kardsörgős és csiszgő csoszgó sifite-lés a primadonnák körül!

Egy szóval Aradon volt a színész gyöngy-élete!

Ma már jobban megbecsülik az okos Debrecen-t, a takaros Nagyváradot, a megújított Szegedet és a többi jó vidéki várost, amelyek ugyan nem adnak pezsgőt és cicomát, hanem adnak színészeknek mindennapi kenyeret és biztos megélhetést!

Ime, újabb mód, amelylyel valamely város közéletének realitását felismerhejük:

— Amely városért a színészek rajonganak, abban büzik valami, ahol megelégedettek, ott vannak egészséges állapotok . . .

— Gyilkos sziklaomladék. Segesvárról írják: E hó 17-én a „Villa Franka” nyaralóhoz vezető hegyi úton egy omló hegy özv. Wolff Györgyné házának udvarán maga alá temette az özvegy játszó négy kis gyermekét. Három közülök halva maradt a sziklatörmelékek alatt, a negyedik pedig olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához nincs remény.

— A koronaszámítás felé. A koronaszámítás, bár kötelező hivatalosan, még nem ment át a közhasználatba, mert a forint-számításhoz szokott közönség kezén a régi pénznek is forognak. Az őszre azonban már általános lesz a koronaszámítás, mert szeptemberig bevonják

a még forgalomban levő forintosokat, körülbelül 90 millió darabot. Eltűnik ekkorra az 5 forintos bankjegy is, amelynek helyét elfoglalja a tizkoronás bankjegy, amelyből 164 millió korona értékű kerül az őszre forgalomba.

— **Amerikába szökött körjegyző.** Szita Sándor baranyamegyei rácmecskői volt körjegyző, ki nagyobb hivatali sikasztások után mult hóban Amerikába szökött, levelet irt egy pécsi barátjának. A levél szerint a megszökött körjegyző Chicagóban tartózkodik s bár állása nincs még, elég jól érzi magát. Csak feleségét és gyermekeit óhajtja látni s alig várja, hogy ők is utána mehessenek Amerikába. Egyébként megnyugtatta barátját, hogy az Amerikában uralkodott hőség nem ártott meg neki, sőt használt mivel ez idő alatt Chicagóban alakult *vesz-bizottság*-nál alkalmazása volt egy dollár napi-díjjal.

— **A német trónörökös legújabb kalandja.** A Rajna mentén van egy kedves üdülhely, Remagen, ahol ilyenkor nyáridőben hangos, vidám az élet. Nemcsak az ottani nyaralók teszik zajossá, de nap nap után a kirándulók egész seregét szállítja oda a sok rajnai gőzös. Legvidámabb a hangulat a Fürstenberg-szállóban, amelynek üvegteret kertjében Kovács József cigányzenekara mulattatja a vendégeket. Vilmos német trónörökös is gyakran látogatja meg Remagent és kísérelve kerékpáron, automobilon vagy hajón jön oda Bonnól. A minap nagy társaságban előkelő hölgyekkel állított be a Fürstenberg-szállóba. Egy ideig látható gyönyörűséggel hallgatták Kovács József bandájának magyar kesergőit, majd keringőt huzattak és kedélyesen táncra kelték a terem sima parkettjén. Végül a cimbalmoshoz lépett a trónörökös és miután eljátszatott vele néhány pattogó magyar nótát, maga vette kezébe a verőket. Egy ideig persze zűravaros hangokat hallatott a cimbalom, de a trónörökös nem vesztette el a türelmet és a cigány oktatása mellett addig fáradozott, amíg egy jó nótát maga is kivert a magyar hangszeren. Persze volt nagy öröm a vendégek között; de a cigányok sem maradtak hidegen és Kovács József primásban is volt annyi humor, hogy a tanulóknak trónörökösöt be akarta sorozni a bandába második cimbalmosnak. A királyfi azonban meg volt elégedve mostani hivatásával és egyelőre nem fogadta el az ajánlatot. Közben öreg este is lett és az egész társaság a legvidámabb hangulatban robogott vissza Bonnba.

— **Emberölés boszuból.** Világosról írja levelezőnk: Folyó hó 18-án éjjel Miklós Szimeon 60 éves román paraszt gazdát Valján Mihály és atyja, Valján Juon világosi román földművelők az utcán meglátták és vasvillával leszúrták. Miklós Szimeont a támadás oly váratlanul érte, hogy alig védhette magát. A súlyos ütések alatt nem sokára meghalt. A tetteseket, kik a gyilkosságot boszuból követték el, elfogta a világosi csendőrség.

— **A lövönat bravurja.** Kassán a fő-utcán egy kis lövönat közvetíti azt a személyforgalmat, amit többnyire egy-egy fájósabb lábú öreg ur szokott megszemélyesíteni a rozszant kocsiiban. Az egész alkalmatosságon a tudatos anakronizmus bus melankóliája ömlik el és az elébe fogott ló is bölcsen mérsékelt baktatással örli le egyhangú napjait. És ez a jámbor jószág tegnap mégis olyan zenebőhát csinált, hogy bátran beillik nyári szenzációnak is. Este tíz órakor ugyanis, amikor a pihenő előtti utját tette meg a lövönat, a paripa igen érthető okokból egy kissé viderőbb tempóban szaladt a sinek között. A kocsinak azonban nem volt oka az öröme és tiltakozott a hevesvérű szeleskedés ellen. Egy fordulónál kapta magát és kisiklott. Az ilyen vén kocsi rendszerint megszoktak lakolni, ha öregségükre kiugranak a kerékvágásból, de ez a vonat egészen sajátos módon viselkedett. Nekirontott egy földszintes háznak és megrepszette annak falát. Sőt a tudósítás szerint, majd bedöntötte az egész házat. A lakók ágyukból kiugrottak a robajra és ijedezve konstataáltak, hogy a ház fala megrepedt. De hogy a szegény kocsi h-

gyan élte át az összekoccanást, arról semmi értesítés nem jött.

— **Egy francia regény kitiltása Ausztriából.** Brünni tudósítónk jelenti, hogy az ottani országos törvényszék Octave Mirbeaunak „Le journal d'une femme de Chambre” című regényét elkoboztatta és a könyvnek árusítását egész Ausztria területén eltiltotta.

— **Az árverési hiénák veszedelme.** Nemcsak a főváros árverési hiénái ismereteseek, hanem megvannak a vidéki nagyobb városoknak is a maga hiénái, a kik annyiban különböznek a fővárosiaktól, hogy kirándulnak a falvakba is, ha itt-ott valami jó prédára akadnak. A napokban Dettán volt kütüzve árverés Petrovics Sándor földbirtokos házában. Petrovics még nem régen duszgadzog ember volt, de a könnyelmű legényélet elvitte a gazdaságot s a megmaradt birtokra az egyik testvére tette rá a kezét. A hitelezők ennél fogva Petrovics ingóságaira kértek árverést s ők maguk gondoskodtak árverező hiénákról, mert már két ízben az árverést árverező hiényában nem lehetett megtartani. Az árverést tehát e hó 16-án megkezdték s ment minden a maga törvényes rendje szerint. A sok értékes butor, szőnyeg, függöny, kép egymásután jutottak az árverezők kezére. Az árverés minden baj nélkül befejeződött. Mikor azonban a hivatalos közegek eltávoztása után a hiénák a megvett tárgyakat akarták elszállítani, Petrovics cselédjei vasvillákkal felfegyverkezve megtámadták őket és két árverezőt, Grünbaum Mór és Kohn Adolf temesvári ügynököket össze-visszaverték és oly súlyos sérülést ejtettek rajtuk, hogy még ott a helyszínen kiszennvedtek. A többiek futással menekültek a veszedelem elől, kiket Petrovics cselédjei jól ideig üldöztek. Petrovicsot és béreseit a csendőrség letartóztatta.

— **Temetés.** Havanácsák Lajost, az aradi ipartestület előjáróját és s cipész-szakcsoporthoz elnökét ma délután temették el Választó-utcai házában. A temetésre megjelentek az ipartestület tagjai Berán Antal elnök vezetésével s koszorút helyeztek az elhunyt ravatalára. A halottas háznál Müller Károly, az ipartestület ügyésze megható gyászbeszédet mondott.

— **A zágrábi tanítónő regénye.** A napokban irtunk arról a Zágrábban lefolyt titokzatos szerelmi drámáról, amelynek szereplői Srknj Szláva a varasdi felsőiskola tanítónője és Treszics dr. a zágrábi Hrvatska szerkesztője. A szép tanítónőt elcsábította Treszics dr. a leány Treszics lakása előtt öngyilkosságot követett el. Közvetlen az öngyilkossági esetre rá a rendőrség Treszics dr.-t letartóztatta, mert gyanu forgott fenn, hogy a leány nem öngyilkosságot követett el, hanem gyilkosságnak lett az áldozata. Alantabb közöljük Srknj Szláva egy levelet, amelyet halála előtt adott fel Frank József dr.-nak címezve:

Nagyrabecsült Uram!

Méltassa figyelmére jelen soraimat, amelyek az én „utolsó kívánságomról” adnak felvilágosítást. Ha elolvasta, ítéld meg Treszics dr. jelleméről és azután cselekedjék az ön ismert pártatlan igazságával. Legalább levelem tartalmának nyilvánosságra hozatala által mások szemét is kinyitja, hogy belátást szerezhessenek Treszics jellemébe, aki elég lelketlen volt saját magzatát el nem ismerni, mert én nem akartam bűnös uton a magzat életét elvenni. — Megvetem ezt az embert, de nem mozdítanám elő bukását, ha nem viselkedett volna oly ajjasan saját vére ellenében. Mély tisztelettel S. Sz.

E levélből kiviláglik, hogy Treszics dr. azt a tanácsot adta kedvesének, hogy szerelmük zálogát távolítsa el. Treszics kedvese azt hitte, hogy áldott állapotban van, ezt gondolta róla Treszics is. Az orvosi vizsgálat azonban azt konstataálta, hogy fellelés alappal nem bírt. Treszicsét különben szabadlábra helyezték.

— **Halálozás.** Somos Ede dr. élte 28-ik évében, hosszú, kínos szenvedés után tegnap reggel Aradon elhunyt. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett az aradme-gyei közpórházból.

— **Özvegy Sztaroni Józsefné született Schmitt Rozália** életének 80-ik évében Aradon elhunyt.

— **Leégett termés.** Új-Szent-Annáról jelenti tudósítónk, hogy ott Reinhold István, Reinhold Ferenc és Schilinger József összes termése és takarmánykészlete porrá égett. A tüzet állítólag apró gyermekek vigyázatlansága okozta. A kár meghaladja a 7000 koronát; a leégett termés nem volt biztosítva.

— **Forgalomból kitiltott gyógyszerek.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában tudatja, hogy a Hehrlik testvérek berlini cég által forgalomba hozott elektromotorikus bársonyszalagokat, melyek a fogzás elősegítésére vannak szánva, de amelyek az ígért hatást nem segítik elő s ezenkívül bőrbajokat is okoznak; a Gáblin testvérek által forgalomba hozott Pink pilulákat továbbá a dr. Imfeld genfi orvos által forgalomba hozott elektrohomeopathiai csillaggyógyszereket a forgalomból kitiltotta.

— **Honvéd cigányzenészek Aradon.** Az aradi dalegyletnek vasárnap délután a Baross-parkban, este pedig a Kass-féle vendéglőben rendezendő hangversenyén érdekes különlegesség gyanánt fog szerepelni a szegedi honvédszenekar tagjaiból alakított cigányzenekar, amely Kerner karmester vezetése mellett magyar dalokat fog előadni. A cigányzenekar délután is, este is játszik. A honvédszenekar 45 emberrel jön Aradra.

— **Kopogás a koporsóban.** Fehértemplomról írják lapunknak: A mult héten a helybeli temetőben helyezték örök nyugalomra Mitrovits István volt langenfeldi birtokost. Pár napra egyszerre híre futott a városban, hogy Mitrovits sírjából kopogások hallatszanak. Csakhamar több száz főre menő néptömeg verődött össze a sír körül mely aggodalmas figyelemmel hallgatódzott. A dolognak nesztét vette a rendőrség és Petzrik József városi rendőrkapitány, dr. Merkl Ferenc városi főorvossal és Markovics Gyula alkaptánnyal kiment a helyszínre. Mitrovits sírját ekkor már közel ezer ember állotta körül és Zoll János több más társával javában dolgozott a sír felbontásán. Petzrik rendőrkapitány nyugalomra intette az izgatott néptömeget és felátva a sírt, felnyitatta a koporsót. Ekkor úgy a hatóság, mint a néptömeg meggyőződött, hogy a holttest merev állapotban és oly helyzetben fekszik benne, a mint a koporsóba került és így életjel adásáról szó sem lehet. A néptömeg erre megnyugodva távozott. A sírt és koporsót nyitott állapotban hatósági őrizet alá helyezték és a holttestet a kir. ügyészség engedélyével újra eltemették. Az eset nagy izgalmat keltett Fehértemplomban és azok ellen, kik a népet félrevezették, megindították a bünygyi vizsgálatot.

— **Muszáj-evés a katonáknál.** Nem tréfa dolog, hanem komoly valóság, hogy katonáknál utóbbi időben a konzerv-evésből épügy gyakorlatot tartanak, mint az exercirozásból vagy akár a fegyverforgatásból. A konzerv-evési gyakorlatnak története egyébként a következő: Legújabb időben úgy a közös hadseregben, mint a honvédségnél behozták a bab- és dara konzerveket, hogy mozgósítás vagy háboru esetén ezzel lássák el a katonákat. A magyar fiuk gyomra azonban nem veszi be az ilyen eledelt s a legénység — mint az legutóbb a pécsi 8-ik honvédhuszár ezrednél történt — a konzerveket egyszerűen a moslékba dobta. Mikor ez a tisztakar tudomására jutott, elhatározták, hogy a legénységet evési-gyakorlattal fogják a bab- és dara-konzervre szoktatni. A gyakorlat pedig abból áll, hogy a századparancsnok jelenlétében a legénységnek kiosztják s azt parancsszóra meg kell enniök. Megtörtént, hogy egy szakaszvezető, éppen a század szakácsa, a parancs ellenére nem ette meg a konzervet, amiért azután hat órai kurtavasat kapott. Egy közlegény szinte nem akarta megenni a konzervet, mire a parancsnok lefogatta s erővel be-

lé tömte. Ezt látva, két közlegény hányási ingert kapott. A konzervvel megtömött ember később beteg lett s be kellett szállítani a katonai kórházba.

— **Katonazene.** Holnap, szombat este a Barosskiokszban katonazene, vasárnap este a dallárünnepély után is katonazene lesz 20 fillér belépti díj mellett.

— **A Maros áldozata.** Lippáról jelenti tudósítónk, hogy ott *Baszler Emma*, *Baszler Anna* aradi lakosnő 16 éves leánya fürdés közben a Marosba fullt. A szerencsétlenül járt fiatal leány holttestét még nem fogták ki.

— **Magyar név.** Kiskorú *Kohn Jenő* aradi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévénél „Kovács“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Gyilkos lökötök.** Megrendítő eset történt *Gerje* községben. *Tiring Antal* odaváló jómódú gazdát tegnapelőtt éjjel agyonlőtték. *Gerjén* és a környéken az utóbbi időben több lölopási eset fordult elő, különösen a szabadban éjjelre kinthagyott lovak voltak veszedelemben. Tegnapelőtt éjjel *Tiring Antal* erős ebugatásra ébreget föl. A lótolvajokra egyáltalán nem gondolt, mert lovai az istállóban voltak bekötve. Mind a mellett kiment az udvarra, hogy megnézzze, mit ugat a kutya. Alig hogy az ajtón kilépett, egy lövés dördült el az udvaron s a következő pillanatban *Tiring* egy jalkiáltással összeesett. *Tiringné* a lövésre szintén kifutott az udvarra, őt is célba vették, de a lövés nem talált s így *Tiringné* látta, a mint az istálló felől három ember fut s közöttük egy *Hanusz Péter* nevű egyént vélt felismerni. A csendőrség, érsvélván az esetről, *Tiringné* bmondása alapján elfogta *Hanuszt*, kinek a felesége azután bevallotta, hogy kik voltak a férjével és hogy *Plesch Ádám*, a férjének cinkostársa lötte meg *Tiringet*. *Tiring* egy napi kínoldás után meghalt, *Hanusz György*, *Plesch Ádám* és *Schlakta György* lótolvajokat s csendőrök letartóztatták és átadták a törvényszéknek. *Plesch* örnek volt kiállítva, míg társai a lovakat akarták kivезetni s ő lötte ie a kilépő gazdát.

— **Purcsi Károly** makói jól szervezett zenekara holnap, szombaton és vasárnap este a Fehér Kereszt télikertjében hangversenyt rendez.

— **Ha egy ajándéktárgy kell,** úgy gondoljunk legelőször is Aradnak e célra legalkalmasabb bevásárlási forrására *Porter Vilmos* áruházaira, a hol a szükséges tárgyak gyermek vagy felnőtt számára legjutányosabban kaphatók.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Pör a felhők miatt.

(A viharágyzás és az eső-felhők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

Pör készül Szegeden a viharágyzás miatt. A *martonosi* földek birtokosai haragszanak a királyhalmi szőlőhegy község viharágyu telepére, mert úgy vélik, az a sok durrogás, a mivel innét a határról a felhőket kergetik, nekik kárt okoz. Ritka kártérítési pör lesz ez.

Kétségtelen, hogy éppen oly érdekes, mint titokzatos találmány még az ugynevezet viharágyzás. A feltalálója és a terjesztői határozottan a mellett kardoskodnak, hogy csálhatatlan s feltétlenül szétpusztítja a jégfelhőket s ennélfogva áldás a vetésekre és az érő szőlőkre. A tudósok és szakértők viszont azt erősítgetik, hogy a viharágyu tisztára gyerekbáték s éppen

nem bír azzal a hatalommal, a mit neki tulajdonítanak.

A nép, a mely közvetlenül nincs valami nagy összeköttetésben a tudósokkal, nem sokat okoskodik ezzel a szakértői véleménnyel. A nép a viharágyut látja maga előtt, azonkívül azt is látja, hogy a viharágyu durrog és a felhők oszladoznak és eltávoznak akkortájt a vidékről. Azt is hallja a nép, hogy valahol a szomszédban felhőszakadások, jégesők zudulnak a határra s ezért a szomszédban nagyon elvannak keseredve.

Akár a viharágyu az oka ennek, akár más, ebből még nagy ellenségeskedések és háboruszkodások lesznek. Egy-két villongásról már érkezett is hír eddig; a viharágyunak figyelmet kell szentelni egyelőre az ujságban.

Ime, a martonosi gazdák háborognak a királyhalmi ágyuzás miatt. A királyhalmi hegyközségnek tudvalevőleg hatalmasan berendezett viharágyu telepe van, mintegy 30 ágyuval. A felhők ellen, ha e tájra szállnak, valóságos háborút folytatnak ezekkel, van itt ágyuvezer és tüzőrök, a kik rendszeres szolgálatot teljesítenek. S reszket e tájon a föld, a mikor a 30 ágyu el kezd dörögni.

De reszketnek a martonosi gazdák is ez ágyuhangokra, különösen 4 hét óta ismét, amióta az esőt hiába várják. Azt állítják, hogy a királyhalmi ágyuk kergetik el határaikról az esőfelhőket. Hallván, hogy az országban mindenfelé esik, náluk azonban 4 hét óta tikkad a föld szomjan: megerősödnek abban a hitben, hogy ezt a káros állapotot csakis a viharágyuzás okozza.

Ezt nem tűrhetik tovább szó nélkül, panaszkodnak, forrongnak és elhatározták, hogy föllépnek a határukra veszélyes viharágyuzás ellen. Mert azt mondják, nemcsak a jégfelhőkre durrogatnak Királyhalomban, hanem minden felhőt ágyuszóval fogadnak és kergetnek el. Ezért nincs eső, ezért rossz a termés.

Ha pedig — így okoskodnak — a vadvizeket egyik határról a másikra levezetni és ezzel a szomszédos határoknak kárt tenni a törvény szerint tilos, akkor ép oly törvénytelen a viharágyuzással való kártevés, minélfogva elhatározták, hogy a szegedi törvényszéknél kártérítési pört indítsák a királyhalmi hegyközség ellen. A pör megindítására most gyűjtik a martonosi gazdák közt az aláírásokat. Nagy részük alá is írta már a fölhatalmazást és lehet, hogy a már közel napokban megindul az érdekes pör.

NAPIREND.

Július 20. Szombat. Róm. kath. naptár: Illés próféta. — Protestáns naptár: Illés próféta. — Izraelita naptár: Sabbat, Debarim. — Görög-keleti naptár (július 7.): Mal. Temás. — A nap két 4 óra 8 perckor, nyugszik 7 óra 30 perckor. — A hold két 9 óra 18 perckor, nyugszik 9 óra 21 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 óraker 763.9 milliméter, délután 2 óraker 761.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 óraker C° + 19.6, délután 2 óraker C° + 28.8. — Szél iránya és ereje reggel 7 óraker K. 2, délután 2 óraker N. 2. — Felhőzet reggel 7 óraker többnyire derült, délután 2 óraker félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Szabadságáról emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtti 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Köloséy-könyvtár. Nyitva van vásár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Erekiye muzeum helyisége mellett ülésterem.

Július 21. Az arad-hegyvidéki turista egyesület kirándulása *Gainára*. — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Arna-épület). — Az aradi vas- és fém munkások szakegyletének júliálisa (Csálai erdő). — Az aradi műkedvelői ifjak egyrészenek műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma *Kurticsón* (Központi kávéház.) — Az aradi dalgylet hangversenye (Kass-vendéglő.)

Július 23. Aradmegyei rendkivüli közgyűlése délelőtti 9 óraker. — Körorvosválasztás Szemlakon. — Az arad-

megyei községi és körjegyzők egylete és nyugdíjintézetének választmányi és rendkivüli közgyűlése délelőtti 10 óraker (Megyeház.)

Július 24. A marosmenti halásztársulat közgyűlése.

Július 25. Az új-szent-annaifjúság *Anna-bálja* (Wéger-kerthelyiség.)

Július 28. A jótékonycélu búr-asztaltársaság nyári mulatsága (Csálai erdő.)

Augusztus 3. Az aradi magyar államvasuti altisztli kör hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Aradi heti gabnavasár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 19.

A száraz időjárás, mely nagy hősséggel jár, már türelmetlenséget ingerel a szőlőbirtokosok és tengeri-termelőkön, ennek ellenében kiszagdáink legnagyobb örömeire a buzát behordták és a cséplést serényen folytatják. A tengeri elég jól áll, de szüksege van már esőre, hogy pusztitást ne okozzon az állandó forróság.

Az üzlet menete még silány. Csekély behozatal, mely kis részében már új termés, egészséges és száraz gabonaszemekkel. Mintegy 500 métermázsza buza és 200 métermázsza tengeri jól tartott áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámitásnak, korona értékben:

Ó buza 7.10—7.25.
Új-buza 7—7.10.
Tengeri 4.60—4.70.
Új rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.
Új árpa névleges jegyzés 4.60—4.70.
Ó zab névleges jegyzés 5.10—5.20.
Az irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 19.

Délitőzsde. A buzakinálat elegendő, a vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. A többi gabonamek üzlettelenség Időjárás szép.

Zárul 12 óraker:

Buza októberre	8.—	8.01
Rosz októberre	6.75—	6.76
Zab októberre	6.33—	6.34
Tengeri júliusra	5.26—	5.27
Tengeri augusztusra	5.32—	5.33
Tengeri 1902. májusra	5.08—	5.09
Repce augusztusra	12.80—	12.90

Zárul 5 óraker:

Buza októberre	7.98—	7.99
Rosz októberre	6.75—	6.77
Zab októberre	6.33—	6.34
Tengeri júliusra	5.32—	5.34
Tengeri augusztusra	5.08—	5.09
Tengeri 1902. májusra	5.08—	5.09
Repce augusztusra	12.95—	13.—

Zárul 5 óraker:

Osztrák hitelrészeny	634.25	
Magyar hitelrészeny	640.—	
Leszámitóbank részeny	431.50	
Rima-Murányi vasmű részeny	447.00	
Osztrák-magyar államvasuti részeny	639.—	
Közutl vasut	572.—	
Városi villamos vasut részeny	284.—	

S z e s z ü z l e t.

— Július 19. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 0 korona fogyasztási adót.

Szárított moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 19. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 76—78 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 84—86 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 85—86 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 85—87 fillérig. Szerbiai: Nehez páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 85—86 fillérig. Közép páronként 241—260 kilogramm súlyban 84—85 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 85—86 fillérig.

Sertesletszám Július 16. napján volt keszlet 50,154 darab, Július 17. napján felhajtott 482 darab, Július 17. napján elszállított 392 darab, Július 18. napján maradt keszletben 50,254 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 19.

Magyar aranyáradek 40/0	117.75
Magyar koronáradek 40/0	97.80
Magyar arany 41/20/0	120.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	173.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papíráradek	98.95
Osztrák áradek ezüst	98.80
Osztrák áradek arany	118.—
Koronáradek	95.75
1860-iki államsorsjegyek	139.50
Osztrák magyar bankrészevény	1640.—
Magyar hitelbank részvény	638.—
Osztrák hitelbank részvény	632.75
Osztrák-magyar államvasut	638.—
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.04
Német birodalmi márka	117.47
London	239.80
Páris	95.15

IDEGENEK ARADON.

— Julius 19. —

Fehér Kereszt szálloda. Petovik Gábor utazó

Budapest. — Bródy Mihály utazó Budapest. — Pollák József utazó Bécs. — Reich Béla utazó Budapest. — Strobl Emma magánzónó Csermő. — Zinner Gyula utazó Bécs. — Csuka Jenő utazó Budapest. — Ritter Adolf utazó Budapest. — Schwarz Simon utazó Budapest. — Langer Ferenc utazó Budapest. — Mink Gyula utazó Budapest. — Qvuitner József utazó Bécs.

CSARNOK.

Megtérés.

Irta: **Pintér Ákos.**

I.

Szóltalan, nyomott hangulatban jártak be az ösmeretes utakat; az asszony karja bennepihent a férfi karjában, s összebújtak, minl akik ijedeznek az este árnyékaitól. Körülöttük a liget fái, kísérteteknek látszó, hosszú árnyékokkal; fehér kísértet volt a hold felettük.

Leültek egy magános padra.

Az asszony elmerengött s elborította szemét a köny. Megszólalt fájón, nyögön:

— Megint üldöz, hajszol. Nem nyugszik addig, amíg el nem emésztem magamat.

Kivett a zsebéből egy összegyűrt levelet és mutatta:

— Azt írja benne, hogy béküljek meg; bocsássam megint magamhoz; jó lesz, olyan lesz, amilyennek parancsolom. De ha nem bocsálom magamhoz, megöl.

Megreszkettek — egyszerre — mindketten. Borzasztó szó az: ölni! Halál, elpusztulás, vég — mind olyan félelmetes még elgondolni is.

Az asszony lassankint elfojtotta megindulását s még ő vigasztalta a férfit, aki a fejét lehorgasztotta. Nem kell félni tőle, ha fenyeget is; most már nincs joga az asszonyhoz, két év óta nem törődik vele, elhagyta úgy, mint valami fölösleges rongyot; mintha nem is a pap áldása tartotta volna össze őket. Elhagyta magára az asszonyt és csak gyűlölet, megvetés maradt utána. Elhagyta valami vidám leányzóért és azt se kérdezte: mi lesz vele, mit fog tenni, hogyan fog élni. S az asszony csak akkor látta, mennyire utálja ezt a romlott embert. Már régen elválasztották volna tőle, vége volna a válópörnek, de ahoz pénz kell, sok pénz. . . . Ő, milyen jó lenne szabadnak lenni, egymásé lenni! Gazdagnak lenni.

Az ismerős utakat ismét bejárták, csendesen, szóltalanul. Az férfi azt gondolta, hogy jó lenne elbujni az elől az ember elől; elmenekülüni előle, mert hátha csakugyan öl. Hátha minden jogát visszaköveteli, hátha meg nem bocsátja az asszonynak az ő szerelmét.

Az asszony megigértte, hogy el fogja üzni maga mellől; kitiltja, vagy közel sem eresztii magához. És ebben nyugodtak meg, amikor elváltak; ez volt a kézzsoritással megpecsételve, meg azzal a két könyccseppel, amelyik újra kibugygyant a válásnál. Nehéz szívvel

csengetett be a kapun és nehéz szívvel tért haza a férfi is.

*

Amikor belépett az asszony kis, magános lakásába, összerendezte: — szobájából fény verődött ki az ajtónyílás alatt. Kint a konyhában összegubbaszkodva, fáradtan aludt a kis cseléd és nem ébredt fel még a költögetésre se. Látszott róla, hogy úgy aludt el, várakozás közben, amíg leste az asszonyát, akinek vendége jött. Be akarta jelenteni előre.

Reszketett az asszony lába, amíg betolta a szobaajtót. Még gondolkodott, hogy belépjen-e; ne forduljon-e vissza? Még volt idő a visszafordulásra, a menekülésre.

Bent csönd volt. A gyertya égett az éjjeli szekrényen és az első pillantásra olyan volt a kis szoba, mintha véletlenül maradt volna égve a gyertya, este, mikor a pesztonka ágat vetett. De a csöndben, a homályban füléhez verődött valami tompa nesz, lélegzetvétel nesze, s a diványon meglátta a férfit, az urát. Ugy aludt, félig fekvő helyzetben, félig kezére könyökölve, álomban is gondolkodott, mintha az üdvözlésen gondolkodnék; hogyan fogadja az ő feleségét, a két év óta nem látott asszonyát.

Beteg fej volt az, sápadt vérszegényi nyomoruság barátjától összegyűrődve. Az alvása is olyan lázas, betegen lihegő, nyugtalan volt.

Megingott a térdje az asszonynak. Lecsuklott ettől a nyomoruságos képtől s odahanyatlott a hófehér ágyra. Kezébe temette arcát és vonaglott a sirástól. Milyen undorító gondolat: összekötve lenni ezzel a nyomorulttal, koldussal, széttéphetetlen kötelékkel; egy nevet viselni egy szennyes, rongyos férfival, egy lélek nélkül való teremtséssel, aki, míg épkezláb, tiszta és munkás, munkabíró, addig elkerüli, elhajítja magától s ha nyomorultta lesz, beteggé, halodóvá, akkor visszatér hozzá, a lelket remegtetni meg, a szívet szoritani össze az emlékezés keserűségeivel. Bár soha többé elébe ne került volna!

A könnyein át odanézett arra a halott arcra, arra a koldus emberre, aki ott nyögött, lélegzett nyugtalanul, lázasan. És beletemetkezett könnyes kezeibe, tördelte izzó homlokát. Félelemmel, utálatl gondolt arra a vele egy szobában heverőre, aki gyáva, gyenge volt, mint amilyennek férfit sose képzelt — és koldusabb volt, mint hogy az ajtón kiutasithassa. Mit kezdjen vele, hová tegye, hogyan szabaduljon meg tőle?

Az a sápadt fej lehanyatlott alvása közben s úgy csüngött a divány karja felett. Főlkelt az asszony, párnát tett alája, az ő illatos, puha, fehér párnáját és megigazitotta fekvőhelyét az alvónak.

— Vizet . . . vizet kérek.

Nyögött mellé; homloka tüzelt, keze olyan volt, mintha ereiben meggyult volna a vér; forró volt. Az asszony megijedt attól a hangtól. Beteg ember hangja az

Es hozott vizet neki az ő poharában. Megitata, mint a gyermeket, megérintette hideg kezével az égő homlokot. Ráhullott egy könyccsepp a beteg arcra és leszáradt rajta rögtön. Már szenvedett az asszony a szenvedővel — és szánakozott szive minden szánalmával. Leült mellé, leste a lehelését, a mozdulatait, a sóhaját, és várni akarta a kívánságait. Forró homlokára hideg borogatásokat rakott és reszkető lábaira meleg takarót. S amíg mellette ült és nézte a vértelen ajkakát, a sápadt arcot, lecsukott szemeket, elhagyta a gyűlölködés, az utálat, a megvetés . . . Elhagyta az ellenséges indulat s csak arra gondolt, mennyire szenvedhet ez az ember? Ő, mennyire nyomorult lett, mennyire beteg, elhagyatott, hogy éppen csak idáig tudta magát vonszolni, ide, hozzá . . . Mennyire bizhatott benne ez az ember, hogy leült nála, az ő portáján, nyugodtan, halálra fáradtan és amíg várta, a láz álma elérte. Mennyire el-sorvadhatott benne mindaz, ami a fárfiban önértet, önbecsülés, büszkeség, hogy idejött könyörögni a kitaszitotthoz egy puha fekvőhelyért, egy korty vizért. Mily szörnyű sülyedése egy könnyelmű, szép embernek, akit a szenvedéylei kormányoztak és a gyengeségei voltak urai. Mily töredelmes letörése egy erős, munkás, dolgos embernek, aki a munkáját odahagyja és elbujdosik zülleni oda, ahol utól nem érik. Ilyen viszontlátást nem hitt volna az asszony.

Ő azt várta, hogy a vágyakozás, a büntől undorodás téríti hozzá vissza, a munka megkivánása, a becsületesség. És ezért félt tőle., mert a becsületes embernek követelni is lett volna joga. De ez . . . Ez könyörögni jött, mint a koldus egy puha fekvőhelyet, egy korty vizet. Ez betegen jött, gyengén, mint a gyermek és nincs egyéb kívánsága, mint az, hogy ne bánták.

Az asszony gondosan levetkőztette, dajkálkodón, gyengéden. Már felülkerekedett undorodásán a könyörület, a szánalom, és némi izgalommal, félelemmel nézte annak a beesett mellnek zihálását, lázas emelkedését. Már a haláltól félt és féltette a beteget; levetkőztette utálat nélkül, szégyenlősség nélkül és odaült melléje virasztani.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel 5.10	Gyorsvonat reggel 8.18	Személyvonat reggel 6.05	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Személysz. tv. d. u. 3.56	Gyorsvonat délelőtt 11.51	Személyvonat d. e. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat este 9.35	Gyorsvonat este 7.11	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel 6.35	Gyorsvonat délután 12.11	Soborsinói reg. rel 6.59	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinog délután 2.04	Személyvonat d. u. 4.30	Radnáról délu. Au 2.36	Gyorsvonat délu: Au 4.06
Radnág este 6.35	Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57	Gyorsvonat délelőtt 9.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel 6.20	Személyvonat d. e. 11.56	Vegyeshon. d. e. 10.43	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyeshon. délután 5.—		Személyvonat éjfel 10.55	
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyeshon. reggel 7.12	Személyvonat d. u. 4.09	Személyvonat reggel 8.38	Vegyeshon. este 7.08
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel 6.25	Vegyeshon. d. u. 12.06	Borosbesről szv. r. 8.03	Vegyeshon. d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20		Személyvonat este 6.56	

Színház Uj-Aradon,

a Martini-féle söresarnokban.

Bérlet szünet. Szombaton, 1901. évi július hó 20-án

A csikós.

Eredeti énekes népszimű 3 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede. Zenéjét szerző: Szerdahelyi Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Karvasiné . . Rózsáné K.	Rózsai leánya Ferenciné.
Ormodi Asztolf Gáspár K.	1. leány . . . Illésházi M.
Ormodi Bence Erdélyi R.	2. leány . . . Vetésiné G.
Szárnay . . . Ifj. Gáspár J.	Márton, csikós Vetési D.
Kis Bálint . . Gáspár J.	Andris, bojtár Várady J.

Kezdete 8 órakor.

NYILTTÉR.*

—
A

színházi zenekar

MA

KÁNYA GÉZA

sörcsarnokának kerthelyiségében

nagy hangversenyt

rendez.

Szabad bemenet.

Holnap vasárnap

Káló Géza

nagyenyedi hírneves zenekara rendez

HANGVERSENYT.

Hajhulla haja!

használjon

Kossuth-féle

haj-essentiát

(T. Capillorom)

biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen, kitűnő haj-ápoló szer.

Ár 4 korona.

Kapható a megváltóhoz címzett gyógyszer-tárban 916

M.-RADNÁN.

Árverési hirdetmény.

Melynél fogva alulírott urbéres bizottsági elnök részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Solymos urbéres község tulajdonát képező összes kőbányák **f. év augusztus hó 20-án d. e. 10 órakor** a solymosi körjegyzői irodában nyílt árverésen legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adani hat egymás után következő évré.

Mely árverésre árverelni szándékozók ezuton meghivatnak.

Kikiáltási ár, mint évi bér 2000 korona, Kettő ezer korona. Solymos, 1901. július 4.

Bocsku Joan,
urb. biz. elnök.

1610—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. adóinkcstár végrehajtatonak, Vessits János és neje végrehajtást szenvedő elleni 122 korona 06 fill. állami és 50 kor. 08 fillér községi adó tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyben az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad városában fekvő, az aradi 6127. számú telekkönyvben A+1. alatt felvett 5/a számú ház és udvarból álló ingatlanra az árverést 1080 koronában ezennel megállapított kikiáltási árrban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi augusztus hó 10-ik napjának délután 3 órakor** az igazságügyi palota II-ik emelet 112. sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi április hó 17-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
kir. tszéki bíró.

967

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kenczeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utoza 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymazakat s minden e szakmába vágó czikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 251

Amerikai padlómozománcz készítője.

Ezen padlófénymaz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

925—1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírott Szent-Márton község előljáróságá részéről ezen közhírré tétetik, hogy Szent-Márton község tulajdonát képező 4277 kat. hold 1534 □-öl nagyságu vadászterület, a község képviselőtestületének 2—1901. kgy. sz. határozatának megfelelőleg, 1902. évi februrár hó 1-étől 1908. évi január hó 31-ig terjedő 6 (Hat) évi időtartamra, Szent-Márton község székházánál **1901. évi augusztus hó 10. (Tiz) napjának délelőtt 9 órájkor**, nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adani.

Kikiáltási ár évi 50 korona.

Az árverési feltételek Szent-Márton község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Szent-Márton, 1901. junius hó 28-án. 915

Községi előljáróság;

Házelhofer Ádám, Braun György,
jegyző. bíró.

Bérbeadási hirdetmény.

Ó-Szent-Anna község volt urbéresek legelőterületén levő tulajdonát képező tégláégetőjét 1902. évi január hó 1-től 6 évi terjedő időre — **folyó év és hó 28-án d. e. 11 órakor** tartandó szóbeli árverésen bérbeadja.

Fölkéretnek bérelni hajlandók, hogy a mondott napon megjelenjenek.

Föltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Ó-Szent-Annán, 1901. évi július 16-án.

Föltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Ó-Szent-Annán, 1901. évi július 16-án.

Ó-Szent-Annán, 1901. évi július 16-án.

969 **Az előljáróság.**

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villamos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

Uj-Aradon

egy udvari és egy utczai

raktár

augusztus hó 1-től

bérbeadandó.

Zibes Károly.

907 Pásztor-utoza 16.

„Balf kénés iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonnevű vasuti állomás közvetlen tőszomszédságában.

Télen és nyáron nyitva.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonduz levegő.

Javalva van: izom és izületli csuz, csuzos hüdések, köszvényes izületli lob, idült izzadmányok, görvénykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénés fürdők. Kénés-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használtatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalommal 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénésvízfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhízás ellen. **Szénasavas pezsgőfürdők** szív- és idegbajok ellen, dr. Reiter-féle **forrórólg készülékek.** **Hidegvizgyógyintézet.** Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett **állandó munkás sanatorium,** mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/Vl. számú rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönbben a betegsegélyző pénztárak figyelembe ajánlatott. A m. kir. Államvasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat céljából. Ezen munkás sanatorium beteget nap 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takarítás, világítás és a meleg kénés fürdők használatát élvezik.

Ivó kurál a kénés savanyuvizforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatásu **lithumos savanyuvizforrás** lesz használva, mely utóbbl savanyuviz 25 üvegeje (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb fevilágosítással szolgál: **Balf kénés gyógyfürdő igazgatósága,** vagy a tulajdonos **Med. dr. Wosinski István.** Posta, vasuti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

M. kir. Államv. üzetvezetőség Miskolcz.

18522—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzetvezetőségé az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1-től 1902. évi december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek **kürtására** ezen nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és **„Ajánlat a magy. kir. államvasutak miskolczi üzetvezetőség vonalain patkányirtásra 18522/901. számhoz felirással** ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kívánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. év augusztus hó 10. napjának délelötti 12 órájáig a m. kir. államvasutak miskolczi üzetvezetőség titkári hivatalához kir. posta útján térítvevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzetvezetőség miskolczi gyűjtőpénztárában 1901. évi augusztus hó 9 ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapirok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerint, de a névértéken felül semmi esetre sem fognak számíttatni. Takarékpénztári betét könyvek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó irtószerket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes irtószere sikeres használhatósága az országos vegyészeti intézettel beszerzendő bizonyítvánnyal, az alkalmazandó irtóeszközök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolandó.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a köntendő szerződésben vannak részletesen felsorolva, mely a miskolczi üzetvezetőség II. (pályafentartási és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők illetőleg megszemlélhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A miskolczi üzetvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megköthesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapir az ajánlat el nem fogadása esetén az arról szóló értesítéssel egyidejű eg, de legkésőbb folyó 1901. év augusztus hó 30-ig a letétjegy visszavisszolgáltatása ellenében kiadatik.

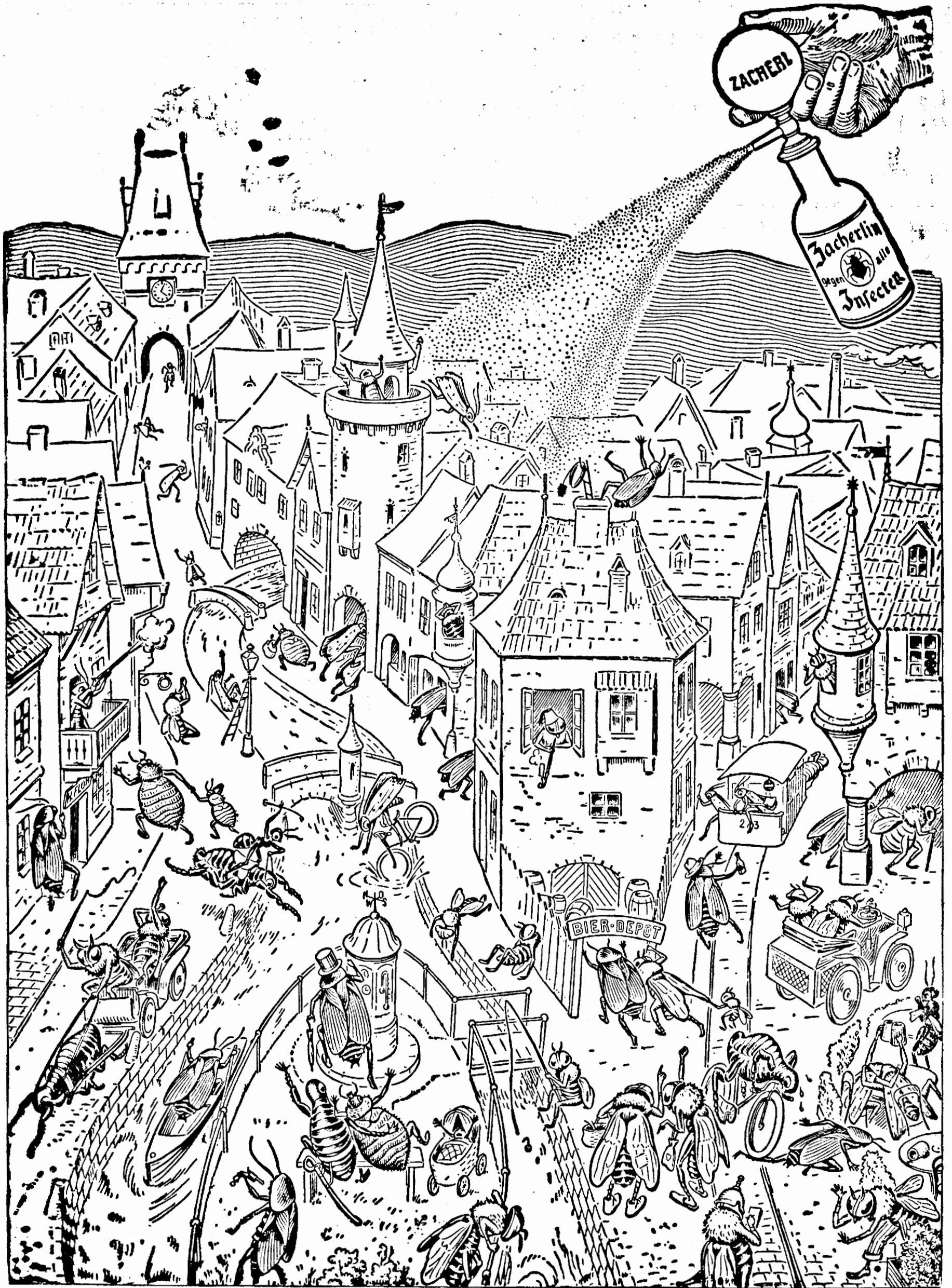
Az elfogadott ajánlattevő bánatpénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeltetik.

Miskolcz, 1901. július hó 13-án.

Az üzetvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Ha látlak oh Zacherlin, a szívem is dobban;
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban a mi van, haszontalan dib, dáb;
Attól ugyan nem döglök, se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott a ki készít, százszor és ezerszer
S valahol függ a Zacherlin plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.